

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTĂ PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director: ION COLFESCU-DELATURDA

Redacția și administrația: BUCUREȘTI, Str. Antim, 19

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei“.

(Din „Spirit și Materie“ de I. Colfescu-Delaturda)

Conținutul :

BCU Cluj / Central University Library Cluj
„România Eroică“: Să fim treji!

Dr. E. Lucaciu: Latinitatea și romanitatea poporului român.

Ion Colfescu-Delaturda: Temelii de granit.

Guida Dr. Guido: Italia Colonizatoare.

Dr. Ilie Dăianu: Gheorghe Șincai și Sălajul.

Gh. Făcăoaru: Câteva date în jurul familiei și statului biopolitic.

Dr. Ion Al. Bran-Lemeny: Satana.

„România Eroică“: Patru ani de existență.

Elena Farago: Doină (versuri).

Rodolfo del Minio: Războiul de cursă.

Teodor Al. Munteanu: Răclămație (versuri).

Armand Constantinescu: Ce este un horoscop?

Al. T. Stamatiad: Rugăciune (versuri).

Dr. E. Lucaciu: C. E. C. — Reșița (pagina economică).

Cronică: Evenimente; — Cărți; — Reviste, etc.

Abonament anual 250 lei ; instituții și străinătate 1000 lei. Abonament de sprijin 2000 lei.

Reviste

CONVORBIRI LITERARE ne sosește cu N-rele 5—6, Mai-Iunie 1941, cu un bogat și select material, ca de obicei. D. I. Petrovici, într-o cuvântare la Academie, evoacă figura lui Octavian Goga, terminând cu versurile de mai jos:

Va fi 'ntr'o zi de primăvară
Cu molcom zvon în zări albastre,
Când poate nimeni n'a mai plânge
Fărămițarea țării noastre.

În negură de ani de zile
Se va fi cufundat Calvarul
Și doar bătrânii de-or mai spune
Pe unde-a fost de mult hotarul...

Amintiri evocatoare publică D. I. Găvănescu despre Titu Maiorescu. Păr. Ilie Dăianu ne vorbește despre «Distincțiunea lui Augustin Bunea», D. G. C. Ionescu ne vorbește despre începuturile poetice ale lui Duiliu Zamfirescu. D. G. Ursu ne prezintă pe Mihail Sadoveanu elev la Fălticeni. Poezia e reprezentată prin D-nii Th. Munteanu, Aurel Tita, Cazacu, etc. Dl. I. E. Torouțiu își continuă interesantul studiu «Ediții Critice, Eminescu». — Cărți, reviste, însemnări documentare.

ARHIVELE OLTENIEI, revista D-lui Prof. C. D. Fortunescu dela Craiova, N-rele 107—112, Ian.-Dec. 1940 ne aduce în 416 pagini, pe lângă literatură de interes general, studii și documente în raport cu numele ce poartă. Menționăm: Neamurile Doamnei lui Neagoe Vodă, de Marcel Romanescu; Colecții de Antichități Romane din Oltenia, II — Colecția Prof. Ilie Constantinescu-Caracal, studiu extrem de interesant al D-lui D. Tudor; Boerii din Cernaia, de D. Ion Vlădăianu; Mile Domnești în Srem și Hertegovina de D. Marcel Romanescu; Craiovenii de origine greacă, de M. Teodorian Carada; Hrisoave domnești și alte feliuri de documente, în copie sau regeste, cu privire la satul Bogdăneștii Jud. Vâlcea, transcriere de pr. T. Bălășel; o serie de alte

documente din diferite timpuri cu privire la Viața Olteniei. Revista mai cuprinde un bogat material folcloric, literar și artistic, cu privire la Oltenia. Dări de seamă, cărți, reviste, etc.

Arhivele Olteniei sunt unice în felul lor. Munca meticuloasă ce se desvoltă ocupă un mare gol și merită toată lauda.

ARDEALUL «Organ Liber de Luptă și Afirmare Românească», apare în București, sub direcția harnicului luptător naționalist, D. Dr. Anton Ionel Mureșanu. Nr. 11, ce posedăm, are 12 pagini, bine scrise și substanțial redactate. Se simte clocitind Ardealul. Energiile luptătoare apar de pretutindeni. E un motiv de bucurie, cu toate necazurile timpului.

Noi cei dela «România Eroică» cunoaștem suferințele Ardealului și remediile ce trebuiesc aplicate. Cunoaștem și greutatea luptei. Cunoaștem și energiile cu cari e dotat directorul «Ardealului», D. Dr. Anton Ionel Mureșanu. Cu asemenea garanții, știm că «Ardealul» va fi un aprig luptător și un temut adversar.

Felicităm pe D. Dr. Anton Ionel Mureșanu și pe colaboratorii săi pentru inițiativa ce au luat, dându-ne seamă că prin această inițiativă ei au umplut un mare gol și și-au luat o mare și grea răspundere, și le urăm îndeplinirea cât mai curând a aspirațiilor cari îi animează.

DEZROBIREA e un alt organ de luptă pe teren care apare la Alba Iulia și Deva. Ne sosește pentru prima oară cu Nr. 12—13, Duminecă 20 Aprilie 1941.

Constatăm că e sub conducerea cunoscutului luptător în ogorul public, Păr. Dr. Ilie Dăianu, asiduul nostru colaborator. E o garanție de succes și de roade imbelșugate. Numărul ce posedăm este în 8 pagini și se prezintă în condițiile cele mai bune.

Ziarul apare în fiecare Duminecă. Felicităm pe Păr. Dr. Ilie Dăianu și urăm noului organ de luptă națională toate bucuriile izbânzii.

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA PENTRU PROMOVAREA ROMANISMULUI

Director:
ION COLFESCU-DELATURDA

APARE LUNAR

Redacția și administrația:
BUCUREȘTI, STRADA ANTIM No. 19
Tel. 3.25.59

Să fim treji!

În Februarie 1940 scriam în „România Eroică” sub titlul: „Pericolele ce ne pândesc și spiritualitatea Romei”; „Se joacă o carte unică în istoria omenirii. Victoria germană e de natură de a da globului cu totul altă înfățișare”. Când am scris acest articol, franco-englezii erau încă pe linia „Meginot” și așteptau ca germanii să moară de foame.

Referindu-mă la micile popoare cari trăesc împrejurul nostru, spuneam atunci: „Trebuie să accentuăm însă că aceste popoare... au în sângele lor a mare parte din sângele romanic, pe care l-au găsit pe locurile pe cari s'au așezat la epoca invaziilor...”.

„Aceste popoare, odată pătrunse pe teritoriul romanic... pentru a se putea perpetua, au trebuit să sufere influența geniului pământului și o puternică transfuziune de sânge.

„In ceea ce privește pe unguri, cazul e și mai elocvent în această privință. Conducătorii lor... au avut nevoie de supuși, de sclavi, cari să muncească în locul lor, și de puternice elemente etnice venite din afară, cari să le inoculeze geniul local și aptitudinile necesare, pentru a se putea adapta noului mediu. Era pentru ei o necesitate imperioasă de existență de a se îmbrăca cu tot ce le ieșea înainte și de a se ascunde îndărătul unor aspecte de cultură și de spiritualitate cari nu erau ale lor”.

Sunt constatări istorice, pe cari nu le putem uita niciun moment, și peste cari nu se poate trece. În momentele istorice prin cari trecem, trebuie să știm ce vrem, să vrem cu putere și să stabilim juste raporturi între noi și vecinii noștri.

Pentru a stabili o ordine nouă de lucruri care să excludă germenii de noi conflicte, să stârpească otrăvurile existente și să asigure pacea viitoare în aceste părți ale Europei, pacea în suflete, nu pacea impusă prin forță, este nevoie ca aceste raporturi să se bazeze pe omenie, pe dreptate, pe solidaritate, pe realități istorice nefalsificate, pe adevăratele raporturi de expansiune spirituală, nu pe minciună și arbitrar. Tot în același articol spuneam mai departe:

„Din cele desvoltate până aici, se poate vedea rolul ce ne incumbă pe aceste locuri, soarta și rolul ce le

incumbă tuturor moștenitorilor Romei. Fără a desnaționaliza, fără a forța, respectând specificul actual al fiecărui popor, astfel după cum procedau și strămoșii noștri, misiunea noastră, cași a celorlalte popoare romanice, este de a restabili pe teritoriile noastre și să ducem cât mai departe pe teritoriile inconjurătoare, spiritualitatea creatoare, menită să alcătuiască împrejurul Mediteranei o putere unitară care să stea în fața barbariei, să păzească și să alimenteze sfintele izvoare ale culturii și ale spiritualizării globului”.

Suntem la o răscruce a istoriei, care nu se prezintă decât după milenii. A sosit momentul ca rivalitatea milenară dintre Nord și Sud, să înceteze și să se transforme într-o armonioasă și fecundă colaborare. Geniul lui Adolf Hitler a unificat germanismul. Unificarea germanismului, implică în sine și unificarea popoarelor dela sud, pentru ca aceste popoare, unificate într-o spiritualitate nouă, să poată colabora cu succes la făurirea unității Europene, a prestigiului și rolului conducător al Europei în lume.

Trebuie să fim legați la ochi și obtuși la minte, ca să nu vedem și să nu înțelegem că considerațiile de moment, rivalitățile mărunte, minciunile interesate, urile întunecate și atacurile din umbră, conduse și alimentate de strigoi din alte timpuri, nu mai pot avea niciun rol în fața mărețelor înfăptuiri la cari suntem chemați să contribuim. Singura chestiune care se pune este aceea de a se ști, dacă suntem la înălțimea evenimentelor. Spuneam în același articol:

„In ce ne privește se pune întrebarea, dacă conștiința națională a ajuns la acel stadiu, care să ne dea putința de a face față înaltelor noastre îndatoriri.

„Sunt în adevăr popoare cari n'au ajuns încă la conștiința rolului și a misiunii ce le incumbă. Sunt altele cari se complac în misiuni de mult perimate. Conștiința și a unora și a celorlalte este în desacord cu subconștientul care le împinge la acțiune și le stă deacurmezișul drumului pe care trebuie să meargă.

„Noi astăzi când scoatem de sub pământ ruinile palatelor strămoșilor, nu ne dăm seama, că în acele

palate au trăit odată strămoșii noștri; că, prin ei, ele au fost propria noastră operă. Noi, fără să ne dăm seama, le considerăm ca venite din altă lume, rămase dela niște populațiuni, pe care le privim cu ochi indiferenți de străini. Nu le dăm respectul, venerațiunea cuvenită și continuăm a trăi mai departe în starea în care ne găsim“.

Cât timp nu vom avea o conștiință istorică. Cât timp vom continua să pângărim sufletul strămoșilor, nu merităm să luăm locul ce ni se cuvine în Europa cea nouă. Și lipsa de venerațiune este o profanare, nu numai în ce ne privește pe noi, ci în ceea ce privește pe toți vecinii noștri. Unificarea trebuie luată dela izvor și izvoarele sunt în pământul strămoșesc. Cei ce au distrus altădată trebuie acum să construiască, trebuie acum să cinstească și să preamărească ceea ce altădată au distrus și au profanat.

Scriam în articolul amintit: „Sub loviturile barbarilor s'au înmormântat, nu numai orașele și satele, strălucitele produse ale unei culturi milenare, ci și aspirațiunile, anima care le-a dat naștere. Odată cu scoaterea din adâncuri a ruinelor vechii civilizații, vor trebui să ese la suprafață și aspirațiunile, anima, spiritualitatea, geniul creator al moștenitorilor“.

Spiritualitatea cea nouă, nu este nouă decât numai prin scoaterea ei din adâncuri și punerea ei în valoare. Puterile spirituale cari pun stăpânire pe noi astăzi, și cari mai ales ne vor stăpâni mâine, erau de milenii în stare de incubație. Popoarele cari ne înconjoară vor trebui să li se supuie, să trăiască și să devie vii prin ele; acestea fiind singura lor cale de mântuire.

E momentul să ne trezim la viață. Nu numai noi, ci toți vecinii noștri. E momentul să părăsim cu toții hainele cu cari suntem îmbrăcați și să ne îmbrăcăm cu hainele strălucitoare ale viitorului, cu spiritualitatea cea nouă, menită să ne unească, să ne împace, să ne facă părtași și colaboratori ai aceleiaș mari opere, de înaltă cultură și civilizație.

Spuneam atunci în ceea ce ne privește: „Trebuie să recunoaștem, că n'am ajuns încă la conștiința misiunii noastre“.

Să fim treji! La marele prasnici al Europei celei noi nu ne putem prezenta cu candelile fără untdelemn, ca fecioarele nebune din Biblie. Ar fi să fim, cași acele fecioare, eliminate dela prasnici.

Dar adevărul acesta nu este valabil numai pentru noi, ci este deopotrivă esențial și pentru toți vecinii noștri. E acum o luptă pe viață și pe moarte între lumea veche, perimată, și lumea nouă care se naște. Numai cei ce nu înțeleg cei ce nu știu să citească în evenimente, se pun deacurmezișul drumului. Fapta lor poate întârzia nașterea. Dar nu le poate fi decât fatală.

Lumea nouă, cerând dreptate și solidaritate, ne cheamă deopotrivă pe toți la prasniciul cel mare ofi-

ciat de cei doi Demiurghi: Führerul Adolf Hitler și Ducele Benito Mussolini, unul reprezentând geniul germanic și celalt geniul Romei milenare.

Toți trebuie să știm că anima unitară a Europei de mâine nu tolerează dezertări, camuflări și perpetuări de ape murdare din lumea care se duce. Trebuie să știm că, chiar dacă incubația nu s'a obiectivat în deajuns, pentru ca să putem admira în toată libertatea ființa care se naște, totuș, din obiectivările de până acum, se poate deduce că popoarele și statele Europei cari nu se vor adapta spiritualității celei noi, cari vor continua să-și păstreze hainele vechi cu cari au fost îmbrăcate, nu au nici o șansă de a rămânea și de a se perpetua.

Când am scris articolul din care citez, nu eram în axa Berlin-Roma. Se ducea atunci o politică de sinucidere. Atunci ne luptam cu toate puterile în contra propriului nostru destin. Dar nici astăzi nu suntem pe deplin eșii din haos. Ne trebuie Omul Nou, care să ne dea Statul Nou. Acest Om Nou și acest Stat Nou, pe cari le cere, de dincolo de moarte, Căpitanul martir, pe cari le afișează ca operă de guvernământ Generalul Antonescu și trebuie să facă corp comun cu Omul Nou și cu statul Nou de pretutindeni.

Deaceia românul trebuie să fie treaz. El trebuie să știe că numai în Omul Nou, în Statul Nou, stau toate drepturile noastre, că ne așteaptă grele lupte, mari sacrificii, radicale prefaceri în suflete și în toate domeniile de activitate în Stat.

Inchei prezentul articol cu concluziile pe cari le trageam atunci, pentru că aceste cuvinte se imbină cu evenimentele dela ordinea zilei și oglindesc necesitățile clipei de față:

„Să ținem capul sus. Să privim evenimentele în față. Că le stăpânim. Să le imprimăm geniul nostru propriu. Pericolele de moarte ce ne pândesc necesită o întreagă revoluție în concepțiile noastre despre lume și viață. Ele necesită, o redeșteptare, o renaștere totală. Și nu numai la noi; la toate popoarele Romanice și chiar la acelea cari s'au infiltrat în teritoriile cari altădată au aparținut spiritualității Romei, spiritualității creatoare a strămoșilor noștri. Toate vor trebui să-și dea seama de gigantica răspundere ce le stă pe umeri, aceea de a păzi cultura umană, spiritualitatea creatoare, în contra noiei avalanșe barbare.

„Izvoarele de cultură și de civilizație, izvoarele spiritualității creatoare, acestea trebuiesc salvate. Și nu este sacrificiu destul de mare, pe care să nu fim gata de a-l face pentru a ne salva...

„O imensă operă de culturalizare trebuie îndreptată în aceste regiuni. Nenumărate armate spirituale trebuiesc pregătite, în acest scop.

„Pentru ofensiva distructivă lucrează Satana, creând tunuri și tancuri, gaze asfixiante și torpile și toate mijloacele diavolești de distrugere: ofensiva

spirituală nu are nevoie de asemenea arme, decât pentru defensivă. Armele spiritualității creatoare constau în primul rând în cucerirea animalelor, în crearea marilor curente de renaștere, de regenerare în ordine spirituală, în făurirea de planuri superioare de viață, de coordonare a forțelor, de întronarea armoniei, a ordinei divine în materie“.

Și, acum când geniul lui Adolf Hitler a unificat poporul german și a făcut din germanism atletul spiritualității universale și al unificării popoarelor în același spirit creator, putem să încheem cu aceleași cuvintele cu cari încheam atunci și cari ne privesc pe noi și privesc Roma, de unde descindem, ca spirit, ca misiune istorică și privesc Noua Germanie, Germania lui Hitler, ca atletă a Spiritului Universal:

„La început era cuvântul și cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era cuvântul“. Cuvântul, spiritul

creator, este însăși viața noastră: „Toate printr'ânsul s'au făcut și fără de Dânsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut“. Noi ca puteri creatoare facem parte din Dumnezeu, suntem organele de execuție ale Spiritului Divin în Materie. Expansiunea creatoare este rostul nostru în lume. Nu degeaba a cântat poetul Alexandri:

„In ziua cea de judecată,
Când față'n cer cu Domnul Sfânt,
Latina Gintă o fi întrebată:
Ce-ai făcut Tu pe-acest pământ?
Ea va răspunde sus și tare:
O, Doamne 'n lume cât am stat,
In ochii săi plini de admirare,
Pe Tine Te-am reprezentat“.

ROMÂNIA EROICĂ

Latinitatea și romanitatea poporului român

Presa italiană din nou se ocupă de poporul român, accentuând de astă dată în mod măgulitor latinitatea și romanitatea noastră.

Când s'au început luptele cu Sârbii, aceștia au bombardat câteva orașe de pe teritoriul român și ziarul „Messagero“, unul dintre cele mai vechi și mai răspândite, a ridicat un protest amintind că bombardarea aceasta este o ofensă la adresa latinității, la adresa romanității și ca atare, trebuie sancționată, și va fi sancționată.

Afirmarea ziarului de la Roma nu poate să nu ne impresioneze.

O bombardare a unor orașe române și uciderea a câtorva cetățeni români, cu tot dreptul ne-a indispus și pe noi; dar am avut o vie satisfacție că atacul făcut împotriva României și moartea unor cetățeni nevinovați a provocat o indignare așa de mare în cercurile și ziaristica Romei.

Avem o satisfacție că ni se recunoaște latinitatea și romanitatea noastră, cu toate că sunt unii — dușmani ai noștri, și prieteni ai acelor cari recunosc latinitatea și romanitatea noastră — cari zic că suntem tot ce vreți, numai urmași ai colonilor romani, nu.

Dar satisfacția noastră cea mare este că, dacă atacul, și ca urmare, moartea alor câțiva dintr'ai noștri a fost în stare să ridice proteste la Roma, martirajul, distrugerea a tot ce este roman și amintește latinitatea noastră în unele teritorii ocupate vremelnice, va avea ecoul dorit, dacă este sinceritate.

Insulta adusă emblemei orașului Roma dăruită orașului Cluj, schinguirea, uciderea, nimicirea a tot ce poate reaminti romanitatea și latinitatea poporu-

lui român este cu neputință să treacă neobservate și sub tăcere.

Roma cunoaște toate, și Roma nu poate tăcea!

Un proverb al străbunilor noștri comuni zice: „Sapienți sat“!

Cele publicate în ziarele: **Corriere della Sera, Popolo d'Italia, Il Sole, La Sera, Il Resto del Carlino, Libro e Moschetto, Europa Sud-Orientale** ș. a. m. d. despre poporul român, ca exponent al Latinității în Sud-Estul Europei sunt elogii frumoase!

E un mare adevăr, și un argument de neînlăturat, când afirmăm că în aceste părți ale lumii poporul român reprezintă Latinitatea, Romanitatea, și că toate crimele ce se comit în potriiva neamului românesc, toate atentatele făcute pentru nimicirea lui, sunt tot atâtea atentate făcute contra Latinității, contra Romanității.

Dacă însă acei cari propagă latinitatea noastră, romanitatea noastră, nu intervin ca să se pună capăt atentatului pentru nimicirea acelor cari reprezintă Latinitatea, Romanitatea; toate apar cași scrieri și cuvinte nesincere, scrise numai pentru a arunca praf în ochii lumii.

Poporul român este conștient de originea sa și veacuri de-a rândul a propovăduit latinitatea și romanitatea sa.

Cu această convingere și condus de această stea strălucitoare a originei sale, a izbutit să învingă toate piedecile, toate greutățile pe cari le-a întâmpinat, de când Traian l-a adus pe aceste meleaguri.

Noi ne-am făcut datoria, față de Latinitatea, de Romanitatea noastră; acum cu tot dreptul putem cere

și cerem cu toată tăria pe care ni-o dă originea noastră, ca Latinitatea, ca Romanitatea să-și facă datoria față de poporul român.

Așteptăm și vrem să vedem fapte, fapte de Roman care a știu să sufere și să înfăptuiască lucruri mari.

Dr. E. LUCACIU

Temelii de granit

În prefața lucrării mele, „Spirit și Materie”, în Octombrie 1934, am spus:

„...Trecem printr-o epocă de tranziție. Lumea veche de care suntem legați prin carne și sânge, e pe cale de dispariție. O lume nouă mijeste la orizont, o lume care nu și-a creat încă organele în care să i se poată încadra energiile.

„Individualismul francez — egal cu ceea ce se înțelege în general sub cuvântul democrație — ai cărui fii suntem, și care a constituit baza de dezvoltare a statelor civilizate până la marele război, și-a îndeplinit menirea. El e pe cale de dispariție. Omenirea se îndreaptă cu pași gigantici spre „o singură turmă și un păstor”. Care vor fi normele de organizare? Aceasta se frământă acum în adâncuri.

Un singur lucru apare însă de pe acum la orizont: Va veni era eroismului. S'a dus epoca exploatare a pușii în rang de organizator.

Exploatatorii, camuflați, fie în ordine fizică, — forțe armate —: fie în ordine spirituală, — sub formă de organisme politice și de stat, — și-au trăit traiul. Statele viitorului vor trebui să fie produse, organizate și conduse, de elementele optime ale diferitelor rase, popoare și grupuri umane”.

Și până atunci, și mai ales de atunci încolo, am căutat să demonstrez în conferințe, în diferite articole și scrieri, necesitatea încadrării noastre în această lume nouă ca elemente active de primul ordin, ca făuritori de istorie. Era clar ca lumina zilei că mișcarea tinerimei noastre se încadra în această lume nouă, că gloria și viitorul nostru constau în lupta eroică pentru înfrumusețarea ei, că, întrucât această lume nouă reprezenta o nouă etapă în ascensiunea omenirii în ordine spirituală, nicio putere din lume nu ar fi putut să o oprească în drumul ei triumfător. Am căutat să demonstrez oricui îmi eșea în cale că absența noastră din rândurile făuritorilor acestei lumi noi implica în sine dispariția noastră ca stat și popor.

Totul a fost de prisos. Eu și alții ca mine am fost ostracizați. Tinerimea, purtătoarea de cuvânt a acestei lumi noi, a revoluțiunii mondiale pe teritoriul statului român, a revoluțiunii noastre naționale, a ascensiunii glorioase spre alte orizonturi și alt destin al neamului românesc, înecat în străinism și intelectualism de pripas, a fost scoasă afară din

lege. Un iureș nebun s'a pornit de sus pentru a extermina tot ce era viu în acest neam, pentru a se putea perpetua mercantilismul orb, intelectualismul de pripas, cu aservirea poporului român și cu toate păcatele și turpitudinile trecutului. Clasele noastre conducătoare, văzând pericolul ce le pândeau, nu au precupețit niciun mijloc, nici chiar crima, pentru a se pune deacurmezișul destinului românesc.

De prăpăd n'am scăpat decât prin acțiunea viguroasă a Generalului Ion Antonescu dela 6 Septembrie 1940. Această zi memorabilă în anele istoriei noastre ne-a pregătit o nouă conducere: UN STAT NOU, PENTRU OMUL NOU. Eroii și martirii neamului au fost satisfăcuți. Orizonturi largi și perspective mărețe se deschideau înainte-ne. Dar dușmanii pândeau din umbră. S'a întâmplat ceea ce întâmplă de obicei cu ocazia marilor începuturi. Dușmanul a pătruns în cetate.

Lumea veche își arată colții. Se pune din nou deacurmezișul destinului neamului. Reprezentanții lumii vechi își freacă mâinile de bucurie.

Sunt numai aparențe. Ne găsim numai în fața unei faze a marelui bătălie. Martirii și eroii neamului plutesc în aer. Sufletele lor ne învăluie și ne conduc de dincolo de mormânt. Cei vii, au sfârșit în trecut toate ispitele și cursele satanei. Astăzi nu mai avem un stat dușman. Astăzi lumea cea nouă eșită din revoluție își are conducătorul ei.

Singurul pericol e întârzierea. Avem la conducere un om cu o extraordinară capacitate de muncă și de realizări. El nu poate fi lăsat singur la locul de grea răspundere. Generalul Antonescu este exponentul *Lumei Noi*. În această calitate opera lui trebuie dusă la bun sfârșit prin *Oamenii Noi*. Evenimentele se precipită. Nu este timp de pierdut. Cuvântul de ordine în momentul de față nu poate fi decât unul singur: *zid în jurul Generalului*.

S'au făcut greșeli. Suntem într'un moment de eclipsă. Să dăm concurs Generalului pentru a eși din impas. Trebuie să recunoaștem în mod deschis și fără înconjur că în persoana generalului se concentrează astăzi toate speranțele Națiunii. Românul de pretutindeni, prin el își așteaptă mântuirea. Aspirațiile milenare ale românismului prin el își așteaptă împlinirea. A sta departe de General, în-

semnează a fi absenți depe câmpul marilor înfăptuiri. Trebuie să isgonim dușmanul din cetate. Să înălțurăm greșelile trecutului. O reculegere generală și religioasă se impune ca un imperativ de neînălțurat. Bătrâni și tineri trebuie să lucrăm din răspuneri pentru a pune elementele optime ale Națiunii, la dispoziția Țării.

Am început prin a aminti câteva cuvinte ale mele din Octombrie 1934. Lumea Nouă mijea atunci la orizont; astăzi e însă pe cale de organizare. Trebuie să-i găsim organele în care să-i putem încadra energiile. A sosit momentul ca „*Statele viitorului să fie produse, organizate și conduse de elementele optime ale diferitelor rase, popoare, și diferitelor grupuri umane*”. Noi toți trebuie să dăm concurs Conducătorului Statului, pentru a duce la îndeplinire această operă epocală în ce privește poporul român. Nici o energie nu este de prisos. Nici o energie nu trebuie pierdută. Nici un resentiment nu mai poate sălăslui între noi. Iubirea frățească trebuie să le ia locul. Nu se poate să nu fim la înălțimea marilor evenimente pe cari le trăim, ca nicio altă generație de când existăm ca popor român pe aceste plaiuri.

Lozinca trebuie să ne fie în ceasul de față: *Noi prin noi și pentru noi*. Să facem apel la marile posibilități de înfăptuire ale Generalului Antonescu, pentru a-i crea organul cu ajutorul căruia să adune împrejurul lui și să pue la lucru Țara Reală, spiritualitatea vie a Neamului, tot ce are acest Neam ca dinamism eroic, tot ce se poate încadra în Lumea Nouă, în Statul Nou creat pentru Omul Nou. Opera aceasta de organizare trebuie dusă la bun sfârșit în termenul cel mai scurt și cu maximum de puteri reunite.

Generalul Antonescu nu poate fi străin de această necesitate urgentă. Intregul său trecut, întreaga sa activitate o dovedește. Să nu ne oprim decât la ultima s'a proclamație către popor, dată cu ocazia Sf. Sărbători ale Paștelor. E o proclamație în care palpită un suflet vulcanic, ca tot ce emană dela această putere inegalabilă de înfăptuire. Adresându-se românilor, li se spune:

„Din nesfârșirea înălțată a firii s'a coborât între noi Fiul Domnului, Fiul Omului, ca să ne învețe că mai presus de viață este credința, că deasupra morții este mântuirea și la capătul tuturor este învierea”.

Este un adevăr etern pe care D. General Antonescu îl trăește și care, după toate aparențele, îi servește de călăuză în viață. Un om care privește lucrurile dela o așa înălțime, trebuie respectat, iubit și urmat, independent de datoria pe care ni-o impune calitatea sa de Conducător al Statului.

Referindu-se la evenimentele epocale prin cari trecem, el spune românilor: „Scuturați-vă sufletul de orice pavăză lașe, de orice spuză de ură. Așa cum

se scutură sufletul creștinului de păcat în fața Sfintei Cuminecături, aruncați-vă din cugete toată neînțelegerea, toată desnădejdea și toată lașitatea. Fiindcă Țara are nevoie, române, de sufletul tău întreg, de toată puterea ta, de viața ta nemijlocită”.

Adresându-se tinerimei, îi spune: „Generalul Antonescu nu te minte. O viață întreagă, senină, curată și 40 de ani de carieră închinată Neamului și Mândriei românești, trecută pe câmpul de luptă și în închisori de nedreptate, toate acestea, tinere, n'am să le închin netrebnic vanității și tiraniei, atunci când m'am umilit pentru tine și am suferit pentru tine”. Și mai departe, referindu-se la impetuoșitatea tinereții: „Ai simțit în tine viforul vieții, ai simțit în jurul tău desnădejdea și necinstea, minciuna și lingușirea, trădarea și minciuna. Și ai pornit ca o furtună la cea dintâi chemare, la cel dintâi semnal. Dar pentru cine? Și pentru ce? Această nu te-ai întrebat, pui de român în vijelie!

„Eu însă, cuprinzându-te de umeri ca un părinte aspru, scuturându-te ca pe un pom în floare, — te întreb azi duhovnicește?

„Indrăznești să mă asemeni cu cei cari nu te-au înțeles niciodată, te-au lovit, te-au umilit?

„Indrăznești să mă crezi dușman al neamului, pe mine, care n'am avut pe acest pământ nimic mai scump decât neamul?

„Indrăznești să mă crezi că aș îngădui dușmanilor țării să-și așeze lângă mine unelte oarbe sau netrebnice?

„Dar mă crezi trădător sau orb? Indrăznești să crezi că eu, sau chiar cei cari muncesc lângă mine, cari ne-am născut săraci și vom muri săraci, avem altă bogăție decât bucuria ta și altă mulțumire decât înălțarea neamului?

„Că noi cari ne străduim să dăm acestui neam ceea ce veacurile trădării și nepăsării i-au furat, pământul și casele, drepturile și mândria, că noi putem să fim uneltele iudeilor pe cari i-am lovit sau ale masoneriei pe care am disprețuit-o și am urmărit-o?

„Că nopțile de lucru și zilele de zăbucium și luptă pentru viitorul acestui neam, lupta aceasta pe care a cinstit-o Fuhrerul și a înțeles-o Ducele, că toată această frământare este pentru mine, pentru mărirea mea, și nu pentru Neam și pentru Tine?”.

Din pateticele cuvinte pe cari Generalul Antonescu le adresează tinerilor rezultă că sufletul său e adânc rănit.

Citind ceea ce le spune ostașilor, ne cuprinde un nou val de putere de înfăptuire, de mândrie românească:

„Și pe voi, ostașii mei scumpi, pe voi tezaur de putere și mândrie, stâncă de piatră nebiruită, pe voi vă chem să fiți gata de orice și oricând, pentru că generalul vostru vă va duce la lupta lui Ștefan cel Sfânt și a lui Mihai Bravul, la lupta mândriei și gloriei românești”.

Și termină impresionanta Proclamație cu cuvintele:

„Și acum, Români, oriunde vă găsiți, în pridvor de Biserică, în câmpuri de sfințită holdă mijită sub crengile de salcie în floare, în palate și în bordeie, în cazărmi și în ateliere și chair în închisori tridite — de unde curând vă voi scoate pe acei cari meritați ertarea tuturor, cu inima mea plină de grije și din tot sufletul meu frământat vă zic:

CRISTOS A INVIAT!

„Neamul românesc va reînvia! — Prin noi, prin jertfa și mântuirea noastră!”

Niciodată o asemenea proclamație n'a eșit din asemenea adâncuri sufletești. Din tot ce ne spune, rezultă că Generalul Antonescu e pe marile linii ale Destinului Românesc, că poartă în inimă și în suflet tezaurul scump al Neamului, că tinerimea revoluționară se bucură de toată dragostea sa înțelegătoare și părintească, că face parte integrantă din sufletul său de român fără prihană și de mare Conducător.

În asemenea condițiuni nu ne rămâne decât să aducem în jurul Generalului, al Generalului nostru al tuturor Românilor de pretutindeni, toate puterile noastre de muncă; să alungăm din rândurile noastre orice resentiment și să-l înconjurăm cu tot devotamentul, pentruca toate energiile cu cari l-a înzestrat Dumnezeu să producă cele mai bogate roade pentru țara și Neamul nostru, atât de greu încercat.

Trebue să înțelegem cu toții, dela mic și până la mare, că ne-am încadrat târziu în rândurile marilor făuritori de istorie, că ceea ce am pierdut trebue recuperat cu participarea integrală a întregii noastre ființe spirituale, cu tot ce avem mai pur și mai nobil, cu tot eroismul de care suntem capabili, la opera de refacere a lumii. Păcatele trecutului nu se pot răscumpăra decât cu lacrimi și cu sânge, cu sacrificiu și eroism. Numai astfel vom pune temelii de granit acțiunii de refacere și de florie a Conducătorului Statului.

ION COLFESCU-DELATURDA

Italia colonizatoare

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A spune Italia colonizatoare, înseamnă a afirma un drept la imperiu, adică la acea construcție modernă și civilă, pe care Roma a cunoscut-o în toată puterea ei și pe care țările Axei o consacră acum din nou prin acțiune.

Formațiunea imperială engleză s'a născut din violență, s'a menținut prin violență și e menită să-și definească rostul stăruiind în aceleași valori morale ce-au stat la baza primelor sale începuturi. Contrastele dintre aceste două concepții radical deosebite între ele prin ideile și metodele pe care le promovează, alcătuiește caracteristica actualului conflict care vede: deoparte, pe cei ce vor să apere o pradă strânsă în decurs de veacuri, prin reducerea la sclavie a celor învinși, prin distrugerea civilizației existente, prin jertfirea celor mai sacre interese umane; de cealaltă parte, pe cei ce vor să smulgă această cucerire despotismului și barbariei, pentru a o reda muncii într-o lume de pace, ordine și civilizație.

Dacă aruncăm o privire asupra istoriei colonizărilor, opera realizată de Italia reese ca foarte prețioasă. Marile cicluri ale posesiunilor coloniale au fost mai întotdeauna începute de către particulari, de aventurieri, de companii cari, sprijinindu-se pe corăbiile de război ale guvernelor respective, au deschis fără nici un fel de scrupul drumul adevăratelor ocupații de sine stătătoare.

În felul acesta și-a format Anglia istoria și puterea

ei. Nu poate fi vorba despre o colonizare, în cazul Angliei. Totul fierbe în sânge, totul decade în cel mai rușinos târg de oameni și pământuri, totul nu este decât o infamă contribuție la istoria pirateriei. Roscher ne aduce drept mărturie faptul că în 1795, o Companie posedă în Pensilvania un teren de 647 mii de acri de calitate excelentă, pe care îl lăsa necultivat între celelalte terenuri productive și cultivate de prin prejur, numai pentru ca să mărească valoarea acestora, prin urcarea prețurilor. Și Reches putea afirma pe bună dreptate că „India este o țară cucerită și nicidecum o colonie”.

Fără să ne pierdem prea mult în istorie, putem afirma că imperialismul englez, așa cum l-a încadrat Rhodes și cum l-a adus la îndeplinire Chamberlain cu o cruzime dovedită adeseori inutilă, este legat completamente de metoda lui Clive pe care Macaulay însuși o definește drept — falsă și crudă —, afirmând totuși că „Anglia nu a produs nicicând un om de arme și de stat, mai mare ca el”. Odată metoda aleasă, se impunea necesitatea de a împiedeca prin orice mijloace ivirea altor imperialisme cari ar fi putut arăta celor învinși deosebirea dintre despotism și umanitate, dintre distrugere și ordine, dintre furt și muncă.

Așa încât Cameron poate cutreera mult și bine Africa în căutarea unei unități coloniale în favoarea Germaniei: Anglia e gata să-i pue piedeca, așa cum

a procedat și cu portughezul Serpa Pinto, așa cum va proceda și cu Franța lui Fascioda. Germania își construise cu îndelungi osteneți stăpânirea ei colonială, și în intervalul dintre 1874 și 1913 transformase locuri pustii în înfloritoare câmpuri productive, arătându-se demnă de și mai mari sorti de izbândă.

Germania nu trimetea în colonii ocazii din galere, cum făceau englezii în Australia, ci agricultori și meseriași; pe coastele Africii prosperau casele comerciale ale Breinei și fermele Hamburgului.

În cele din urmă, Italia, cea mai expertă și mai veche dintre toate națiunile colonizatoare, revenea în Africa după un răstimp de secole, bogată în tradiții, dar lipsită de mijloace. Expedițiile ei n'au fost desigur așa desăvârșite ca cele de pe vremurile Romei antice, efectuate sub înaltlele insigne romane cu forțe impunătoare de arme și cai; nu alegea pământurile **curatorului**, nu indica posesiunile **agrimensorului**. Prin **ager romanus**, italienii înțelegeau mica debarcare dela Assab unde Giuseppe Sapeto înfigea în 1870 stâlpii de hotar ai proprietății Rubartino.

Aceasta din pricină că tânăra Italie opunea puținilor ei oameni de credință acel parlamentarism și liberalism de marcă engleză și franceză ce-au întreținut-o cu momeli timp de patruzeci și cinci de ani. În această atmosferă de renunțare glasurile stinghere, erau — dela Crispi la Oriani, — înăbușite și luate în răs. Războiul mondial a fost acela care a redat Italiei conștiința posibilităților sale: prin el s'au născut marile curente ideale de jertfă, voință și conștiință pe cari fumanismul le-a consacrat prin poezie și fascismul le-a consolidat prin putere.

Renașterea colonizatoare italiană începe odată cu venirea lui Mussolini, face un salt eroic peste ani și luând piildă din experiența celor ce au cultivat și colonizat cele două Americi prin muncă și sacrificiu, se 'ndreaptă spre istoria republicilor și a domniilor sale, cercetează normele romane și de pe brazda lor pornește către orizonturi mai largi pe calea agricolă, socială și civilă.

Țăranului italian, țăran și luptător, nu i se oferă cele o sută patruzeci de jugăre ale colonilor Aquileei, dar i se poate răspunde lui Cagnat că, dacă Franța a făcut, în cincizeci de ani mai mult decât Roma în trei secole, în domeniul colonizării, Franța datorează cultivatorului italian bogăția ei din coloniile Africii mediteraneene și tot Roma este conducătoarea, dacă ea a dat Italiei tradiția muncii, care prin toate mijloacele ce-i stau la dispoziție, înfruntă și răzbește toate greutățile pământurilor cucerite. Colonizarea, așa cum a înțeles-o Mussolini, a apărut într'adevăr sub un nou aspect de un realism logic și uman. El pornea dela următoarea temă: „Italia nu poate fi un stat puternic, dacă nu-și va putea desfășura pe teritorii înapoiate capacitatea ei de expansiune, de populare și de civilizare“ și-și definea în felul urmă-

tor programul: „Sistemul practicat de celelalte puteri cari se mărginesc să scoată din posesiunile coloniale tribute sau produse cu cari să-și alimenteze tezaurul public metropolitan, a dus coloniile la epuizare și nu la civilizație. Fascismul va crea un nou sistem organic și foarte puternic de colonizare demografică, transportând în Africa Italiană toată amploarea civilizației noastre. Colonizarea fascistă este socotită, în timp și spațiu, ca o consolidare și o creștere a forței poporului“.

Și ca în toate celelalte hotărâri Mussolinienne, dela idee s'a trecut la faptă și acțiunea a început într'un ritm de civilizație constructiv rapid.

În Libia redată păcii, un monumental realizator Italo Balbo, după ce a salvat deșertul de arșiță, a creat domenii și centre de coloni, a început transmigrățiunile în masă din Italia, a întrecut cele mai glorioase exemple de colonizare, a readus pe brazda romană spiritul nou mai bogat în mijloace, mai concret în metode și deci mai fecund în victorii și civilizație. Astăzi Libia surâde'n floare împreună cu Tunisia care-și datorează la rândul ei splendoarea-i economică și agrară, muncii italiene.

Dar proba cea mai evidentă a posibilităților și râvinei sale a dat-o Italia colonizatoare în Africa Orientală, în trei ani de stăpânire. S'a afirmat acolo un sistem sigur, organic, util din punct de vedere practic, strălucitor de civilizație. Este un exemplu pentru marile Imperii ce stau să apună.

Cel mai impunător efort creativ pentru Italia — concretizat în colonizarea demografică — îl prezintă vechea Abisinie. Cultivatorul italian poate munci, în sfârșit, pentru patrie, în domeniul valorizării agrare.

Suprimate fiind diferențele rasiale și sclavia, activitatea indigenă este chemată să colaboreze la marea întreprindere ce sfințește pământul și oamenii în opera mântuitoare a muncii. Din privilegiile partinitoare s'a născut domeniul public, pământul necultivat s'a fructificat, drumuri minunate s'au croit în lung și'n lat prin toate regiunile imperiului, s'au clădit orașe noi, școli, spitale, sanatorii, acolo unde lipsea asistența socială și cultura. S'a dat cea mai mare atenție siguranței interne, s'au pus în funcțiune serviciile cele mai rapide și moderne de transport, s'a impus și soluționat problema canalizării, irigațiilor și a alimentării sistematice cu apă, problema electricității, a podurilor, a justiției. În trei ani de guvernare posibilitățile de viață și economice ale Imperiului s'au dovedit îndestulătoare independenței sale: miraculos rezultat. Lângă luptătorii italieni vin de se alătură în rânduri indigenii liberați de sclavie și barbarie, educați spre ordine și muncă. Ei știu doar prea bine că Italia colonizatoare a cunoscut victoriile cele mai mărețe și nu se poate ca ea să nu-și ajungă țelul.

Gheorghe Șincai și Sălajul

În primăvara anului 1936 mă duceam spre Băsești Badii Gheorghe Pop, spre a răspunde invitației fiicei sale iubite, Domana Elena Pop Hossu Longin. Promisesem de mai de mult o vizită la conacul istoric al scumpului nostru Bade, care nu mai era din 1919 între cei vii, și acum sosise momentul să-mi fac această plăcere. Cunoșteam acest locaș de reședință al fostului președinte al Adunării naționale din 1 Dec. 1918, dela Alba-Iulia, dar de când nu-l mai cercetasem mi se făcuse dor de el, ca de ceva scump, bun, familiar. Încă în tren, pe valea Someșului în jos, cetii într-o foaie apelul tinereții sălăgene, prin care chema publicul românesc să contribuie cu obolul său, ca să se ridice un monument vrednic în Bobota, la mormântul nemuritorului martir și istoric G. Șincai.

Patetic și avântat apelul tinereții descria viața zbuciumată a Cronicarului Românilor, care după atâtea alergări apostolică cu dăragii grei în spinare, peregrinând între Oradea ocrotitoare, și între Blajul prigonitor, încerca să câștige aprobarea censurei implacabile pentru publicarea «fătului său sufletesc», întru care nădăjduia să fie și el «preamărit». Și 'ntr'un drum zădarnic ca acesta, obosit de cale și turmentat de sete, s'ar fi oprit în marginea satului Bobota, lângă «moara lui Alexă», ar fi beut apă din fântână, și acolo ar fi căzut murt.

Așa ar fi ajuns să fie îngropat, cu mare emoție, lângă vechia biserică de lemn, ce nu mai există acum, nici ca urmă, și unde doar un păr bătrân mai stăruie, ca o straje perpetuă a veghia la locul de pomenire al mormântului marelui daco-român, și întemeietor, prin «Cronica» sa, al dacoromânismului...

Apelul acesta mișcător, dat în numele unei societăți ocazionale Tinerețea Sălăgeană, era datat din Bobota și era semnat de președintele societății, Dr. Victor Boș, și de secretarul, Ion Ardeleanul.

Mă apropiam de Băsești cu impresia puternică ce-mi făcea apelul tinereții, care voia să ridice monument celui mai vrednic ctitor spiritual al României Mari, lui Gheorghe Șincai.

Ideea era frumoasă, intențiunea era nobilă și generoasă.

Totuși pe mine mă tulbura la suflet și mă rodea ca o mare mâhnire.

Eu știam, cu toată istoriografia noastră, începând cu Alex. Papiu Ilarian, cel mai competent biograf al Cronicarului pribeag, că Șincai a murit la moșia conților Vass, elevii săi din vremuri, ce o avea la Șinca, lângă Cașovia (Kossitze) și că asupra acestui fapt există document autentic, estrasul din matricula morților, publicat în 1865, în copie autenticată, în ziarul «Concordia»

al deputatului Sigismund Pap, ce apărea în Budapesta.

Știam, că multă vreme — precis cincizeci de ani de zile! — nu se știuse la noi, *când și unde* a murit bietul întemeietor al istoriografiei românilor din Ardeal. Des-tul răstimp ca să se formeze fel de fel de legende, fel de fel de închipuiri asupra sfârșitului marelui om fără de noroc, care ne-a întemeiat cu munca sa de o viață întreagă norocul de a avea la temeiul istoriografiei noastre naționale o operă ca «Cronica Românilor».

În acest răstimp poetul-preot Justin Pop fiul, a scris o poezie despre Șincai în care moartea lui este presintatată într'un loc necunoscut, anume, pentru ca Românii, cari nu l'au știut prețui, cum se cuvine în viață, să nu aibă unde își arăta recunoștința târzie față de marile lor conducători intelectual.

Poesia lui Pop fiul: «Mortea lui Șincai», e scrisă în 1862, la Viena, și fiind cartea lui, «Poesie și Proză», foarte rară azi, datoresc P-telui Eugen Todoran, din Aleșd, fostul redactor întemeietor al «Decalogului», o copie.

Din cele 11 strofe ce conține dau aci cele mai caracteristice, cele două de încheiere:

E liniște mută... Totul dormitează,
Printre nori de ceață luna 'naintea.
Stelele împrejură-i ca mii de lumene
Răspândesc a sale raze blânde, line.
Nu se aude mierla dulce versuind,
Numai buha nopții zboară rătăcind.

Un greu geamăt rupe tainica tăcere,
Palidă decade una dintre stele;
Martirul națiunii Șincai, în suspine
Curmă a sa viață, necântat de nime.
Dar unde răpausă trupul lui răcit?
E, și fi-va 'n secolii nedescoperit.

Dar se vede că nu numai poetul intelectual, ci și poetul popular, anonim, s'a îngânat cu memoria neuitatului Șincai, și a făurit legenda, care-l face să moară în drumul peregrinărilor sale, ca un trubadur neprețuit, la o margine de sat, la fântâna de lângă moara popularului Alexă dela Bobota.

Auzisem ceva mai înainte de versiunea acestei legende. Chiar amicul mai bătrân, Francisc Hossu-Longin, ginerele Badei Gheorghe Pop dela Băsești, îmi scrisese odată, puțin înainte de sfârșitul vieții sale, să cercetez nițel, ce e cu legenda asta, pe care el ca tânăr jurist o auzise dela un bătrân preot din Sălaj. Iată acum, în chiar drumul meu spre mormintele marilor noștri bărbați din Băsești Sălajului, socrul și ginerele său,

problema legendei mă prinde din nou și mi se impune în chip inevitabil.

Am petrecut o săptămână întreagă în conacul dela Băsești.

Era timp frumos, ca în luna Maiu. Era interesant să revăd moșia câștigată de iubitul nostru Bade, și destinată, cu învoirea unicului său urmaș legal, a Doamnei Elena, a se constitui ca fundație culturală, încredințată Mitropoliei din Blaj, pentru a înființa în chiar cuprinsul ei o școală agricolă inferioară pentru fiii gospodărilor țărani, pentru instruirea mai bună a lor întru exercitarea ocupației străbune, plugăria.

Zilnic făceam excursii, pe jos, sau în trăsură, sus pe dealul viilor, pentru mai bună privire în jur, sau mai departe la «Potoc», unde era ciurzile de junci și junici, și de unde se putea avea o privire spre «Cidru», o regiune cu sate curat românești, originale, ca și numele lor: Tămășești, Odești, Stremți, Săliște, Corund, etc.

Acolo în valea «Potocului», lângă o bună geană de pădure am văzut o frumoasă răstignire vechie, de stil popular românesc, cu figurile obișnuite ale patimilor Domnului, ciocanul, piroanele, cocoșul, dăltuite naiv și isteț de mâna dibaciului țăran meșter. Multe ar ști povești și această sfântă cruce, când ar sta să grăiască ea odată. Mai ales acum, în zilele năpăstuirii Sălajului, de când iar încep să se audă pe drumul ce duce pe sub umbra ei, străine graiuri și străine glasuri, ce nu știu cinsti semnul biruinței creștinești, cum o știu face fiii băștinași ai pământului, cari nu trec pe acolo, Doamne ferește, fără să nu-și ridice «clopul» și să nu-și facă închinăciunile cuvenite unui lucru sfânt.

Când eram acasă la umbra din parcul ce împrejmuește casa, Lelița Elena știa să povestească lucruri interesante pentru cei dornici a ști, și la fiecare evocare din viață știa să scoată câte un pachetel cu scrisori îngălbenite, și legate cu fire de mătasă, din cari ieșiau documente ilustrante și doveditoare a cuvintelor povestite din memorie. Câte scrisori, dela atât de diferiți oameni, cari de bine, de rău, au fost oaspeți ai casei, și apoi depărtându-se țineau să nu fie uitați nici după ce se înstrăinau prin alte meleaguri.

Scrisori dela poetul Petre Dulfu, sălăgean născut nu departe, în Tohat, și care pe timpul când urma la facultatea de litere a universității ungurești din Cluj, era în vacanță, oaspe bine văzut la conacul din Băsești, pentru frumoasele versuri naționale ce-i făcuseră un renume în tot jurul acela.

Mai mult, chiar dela bardul din Mircești, Poetul laureat al gintei latine, se păstrează ca o relicvie prețioasă, o scrisoare frumoasă, prin care mulțumește Doamnelor române din Sălaj, pentru delicata lor atențiune, cu care i-au trimis dar de admirație, pentru gloria secerată la Montpellier, un frumos covor românesc țesut chiar în atelierele dela Băsești.

Ori cât de plăcut și de interesant îmi petreceam vremea în Băsești, cercetând biserica, cimitirul, unde erau monumentele celor doi mari bărbați: Gheorghe Pop dela Băsești, și Francisc Hossu Longin, dela Răstoci, totuși de Șincai și de mormântul lui dela Bobota nu mă puteam scutura. Mă ardea neastâmpărul să merg, să văd cu ochii mei, ce-i acolo la vestita Bobota.

După ce luai informații asupra distanțelor, persoanelor, etc. într-o bună zi am folosit prilejul a merge la Ceul-Silvaniei, târgul cel mai apropiat, și de acolo luai o mașină să mă sboare la Bobota. Învățătorul pensionar, din Ceu, Miclea, mi se pare, autor al unui manual de geografie a județului în care, la satul Bobota, spunea, cu autoritatea aprobării oficiale a Ministerului de Instrucție publică: «aici e înmormântat nemuritorul G. Șincai, autorul «Cronicei Românilor» — mă însoți, ca om din partea locului.

În curând ajungem la Bobota și mergem deadreptul la casa preotului. Mă prezint ca membru al Comisiunii monumentelor istorice din Cluj, și-l rog să-mi arate matriculele morților, volumul privitor la anii 1800-1820. Șincai muria în 2. Nov. 1816. Voiam să văd este el introdus în matriculă, dacă a murit și a fost înmormântat acolo și cum e introdus? Spre marea mea uimire se constată, că tocmai volumul acesta de matricul e lipsă! Cum și de ce lipsește? Preotul nu știe. Nu e de mult venit aci.

Am isprăvit deci repede cu matriculele. În biserica cea nouă, de zid, făcută în centrul satului, nici nu am intrat. Ea nu putea să spună nimic. Ne grăbim la d. președinte al societății Tinerimei sălăgene, Dr. Boroș, care deși pregătit de avocat, ocupă postul de notar al comunei. D. notar, om cult și simpatic, nu ne poate spune nimic. El e președinte dar asupra chestiei istorice nu știe chiar nimic. Cel ce știe este secretarul comitetului, învățătorul Ion Ardeleanu sen., care acum e inv. dir. în Sărănad, la distanță de 20 km.

Trecem prin grădina bisericii vechi, unde ar fi «mormântul lui Șincai». E închisă cu gard, fără poartă. Sărim pe un pârlaz, de ocazie deschis, peste gardul de spini. Grădina e sămănată cu mazărice de nutreț. Nici un mormânt nu se vede. Și de va fi fost vr'unul, plugul care de atâtea ori a arat în lung și lat, a șters, orice urmă. Nici prestolul vechii biserici nu se mai vede, și acest loc sfânt se cam respectă, chiar și de cei ce țin în arendă locuri unde a fost cândva o sf. biserică! Doar un păr, singura urmă de grădină, se vede într-o margine a ei. Părul e bătrân, totuși nu pare nici de cum să aibă 120 de ani; cel mult pe jumătate această vârstă.

Ne grăbim la Sărănad. D. notar ne însoțește, cu condiția, să-l aducem înapoi. Primim. În curând suntem la școala satului de naștere al vlădicului popular Gîgorie Maior dela Blaj, și al lui Ștefan Havași-Oășanu, ctitorul bisericii române-unite din Cluj, pe care la dorința

sa, l-am adus, la vremea sa, 1905, să-și doarmă somnul de veci, în pământul natal. Am cercetat și mormântul lui, cam plin de buruieni, dar d. Ardeleanu, la rugarea mea, l-a plivit cu elevii săi și l-a împodobit cu flori, cum i se cade unui ctitor de biserică.

În ce privește pe Șincai, domnul Ardeleanu, a știut să-mi spuie multe. Că adescori a umblat pe la Bobota. Că a cunoscut o femeie de 90 ani, care numai cam anul trecut murise, și care era o strănepoată, de soră, a lui Șincai. Mi-a arătat genealogia ce dovedea consăngenitatea. Dar la întrebarea precisă, că ce zice de extrasul morții, publicat, după care Șincai a murit, la foștii săi elevi, Vass, în satul Sinea, de lângă orașul Cașovia? Ardeleanu meu a răspuns hotărât, că-l trage la îndoială.

— Pentru ce? Dacă Papiu Ilarian la acceptat și toți istoriografii de până acum, pe ce titlu îl tragi la îndoială Domnia ta?

— Pe titlul, că îl pune a fi fost de 70 ani, pe când el nu avea decât 62 de ani, când a murit.

— Asta-i adevărat, zic eu, dar pentru atâta nu se contesta actul, care dovedește moartea lui în Sirea, și nu în Bobota. Preotul rutean gr. cat., care l-a îngropat, era din satul vecin, Kelecseny, că în Sinea nu era parohie gr. cat. ci reformată, și nu putea în lipsă de documente, să-i pună vârsta precisă, ci după judecata ce și-o putea face el, sau cășenii, între cari a trăit. Ori, după viața zbuciumată de muncă și de suferință, ce a dus-o pribeagul, e firesc, ca Șincai să fi apărut mai bătrân, decum era de fapt...

Observația aceasta i-a impus și preopinentului, dar îndoiala, și-o menținea, chiar și fără temei. Se lega chiar, că va merge, cu d. Dr. Boroș împreună, la Sinea, ca să vadă cu ochii matricula și să cerceteze la fața locului.

Eu l-am felicitat pentru ideea sa și l-am încurajat, asigurându-l, că dacă ar putea face măcar verosimilă părerea, că Șincai, n'a murit la Sinea, între străini, ci mai curând la Bobota, cum ține legenda locală, eu mă fac luntre și punte, și cu ajutorul cunoștințelor mele le câștig dela guvern ori dela cineva, câteva sute de mii de lei pentru un monument la mormântul lui, și în acest caz nu-i nevoie să se mai trudească cu apeluri și cu colecte mărunte, așa de greu de realizat într-o vreme de criză.

Ne despărțirăm ca buni prieteni, de d. Ion Ardeleanu, care se dovedi un om de inimă și de multă bună voință, care a prins pasiunea cercetărilor istorice, păcat însă, că ideea avută, de a merge la Sinea, n'a realizat-o, iar acum e mai greu de realizat ca atunci.

Le-am mai spus tinerilor mei prieteni întru Șincai, să nu uite, că stăruind pentru o legendă fără temei, fac o rea slujbă Sălăjenilor, pentru că dacă de fapt, sălăjenii ar fi fost în credința că Șincai a murit la ei, în Bobota, atunci cum de nu au onorat memoria lui, în-

semnând locul mormântului lui măcar cu o cruce de lemn? Chiar indiferența asta a publicului român din Sălaj, arată, că legenda nimeni n'a luat-o în serios...

Cu aceste experiențe reîntors din Sălaj, eu am început să tratez chestiunea în publicistică. În ziarul «Națiunea» din Cluj, în revista «Decalogu» și «Gazeta Cărților» din București, am scris o serie de articole pe această temă. Am ținut și conferințe, în Turnu-Severin, Oradea, și Cluj, asupra chestiunii, lucru, ce unora din Sălaj, nu le convenia. Nimeni însă nu m'a combătut nici cu un cuvânt.

În tăcerea lor însă părea că-și învăluie supărarea, că le smulg o glorie, cu care se făliau, într'un chip pueril, și nu-și dădeau seamă că singuri se desavuează, că crezând în acea legendă, în curs de atâta timp, nimic, absolut nimic, n'au făcut pentru cinstirea locului unde, cum pretind, s'ar odihni neodihnitul purtător al steagului pan-românismului.

În cele din urmă însă am primit și un cuvânt de aprobare și de întărire a punctului de vedere istoric ce reprezentam. Când tinerii confrăți dela «Decalogul» își arătau nedumerirea, față cu scrisul meu, cerându-mi să le las Sălăjenilor mângăierea de a-l avea pe Șincai în pământul lor, veni un bărbat serios, care-mi scrisese tot ce știa dânsul în chestie, și tot ce-mi scria confirma punctul meu de privire, singurul punct de vedere corect și istoric. Era domnul canonic Ioan Buteanu, dela Oradea, care îmi aduse nou material pentru adevărul istoric, material, care cred că acum este bine a se da publicității. Această scrisoare o vom da publicității în numărul viitor.

Dr. ILIE DĂIANU

«PORUNCA VREMII» ÎȘI ASUMĂ UN NOU CÂMP DE ACTIVITATE

Am avut câteva zile de decepție. «Porunca Vremii» dispăruse de pe arenă. Dar la 3 Mai 1941, ea re apare mai viguroasă ca oricând.

«Tare pe biruința acțiunii ei antisemite, «Porunca Vremii», pășește de azi înainte pe drumul pe care-o chiamă destinul Neamului Românesc.

«Mai mult decât a fost în trecut, «Porunca Vremii» e de azi înainte portdrapelul idealurilor naționale.

«La răscrucea nouă, la care-a ajuns Neamul, vrem să strângem în jurul acestui scris, în care va arde flacăra curată a mândriei și aspirațiilor patriotice, conștiința vibrantă a Româanismului».

Aceste cuvinte vibrante ale Directorului sunt inspirate de «Chemarea sacră a idealurilor», cari stau la baza României celei noi.

Câteva date în jurul familiei și statului biopolitic

«Vrem să oprim rățacirea vremurilor noastre!...

...Dreptatea care stă la temelia Republicii lui Platon, e fără putere, dacă nu e rodul comuniunii sufletești între cetățeni, a simpatiei și dragostei din care naște familia și apoi Cetatea!»

Tr. B. t. c. o. — B — 1940, p. 21.

1. CONSTATĂRI STATISTICE.

Frământările internaționale ce se precipită în jurul nostru sunt menite să ne trezească la realitate. Poate că este și timpul. Suntem foarte aproape de un rău ireparabil. Cel puțin evenimentele externe și cifrele de sub ochii noștri, ne vor obliga la mai multă atenție și obiectivitate față de problemele populației statului nostru.

A. *Familia burgheză*. Pornim dela fapte. Câteva date statistice oficiale, adunate din statele de salarizare ale membrilor corpului didactic: licee de toate categoriile, școli normale, seminarii, școli practice și de menaj, băieți și fete.

Datele privesc Inspectoratul Învățământului din Oltenia, cu privire la starea civilă și familială a membrilor corpului didactic, profesori și profesoare. Cu mare surprindere am constatat că avem:

1. *Învățământul teoretic*, 11 școli de fete și 18 de băieți, cu un număr de 658 de profesori și profesoare. Dintre aceștia numai 263 sunt căsătoriți, iar cu copii numai 169. Numărul celibatarilor este de 395, 60,03%.

Dintre cei cu copii, mai mult de 50% au un singur copil.

2. *Învățământul practic*, 43 de școli de băieți și 25 de fete, cu un număr de 1015 profesori și profesoare. Dintre aceștia numai 422 sunt căsătoriți; cu copii abia 249. Numărul celibatarilor este: 593 (58,43%). Și aci, dintre cei care au copii, mai mult de jumătate au un singur copil.

3. *În total*, în 97 de școli teoretice și practice, cu un număr de 1673 de profesori și profesoare, avem 685 căsătoriți, adică 40,94%; iar din cei căsătoriți, numai 418 au copii (61,02%). Dacă privim salariile în general, adeseori găsim salariile cele mai mari (19.500 lei) la cei necăsătoriți sau fără copii. În același timp, este bine să notăm salarizarea inferioară a suplinitorilor sau a începătorilor. Sunt apoi multe cazuri de oameni de serviciu, cu câte 7—8 copii și cu 800—1200 salariu pe lună. Nu este locul să facem nici un comentariu. Cifrele vorbesc îndeajuns. Spiritul de dreptate socială, unit cu orizontul larg al problemelor demografice ale națiunii, despre care vom trata mai jos, ne vor da măsura situației prezente și viitoare.

B. *Familia rurală*. Recensământul actual ne va aduce

date importante. Aceasta în ipoteza că s'a făcut exact. Până la aflarea datelor noi, folosim pe cele procurate de Buletinul Demografic al României¹⁾, care pe luna Martie 1938 ne dă la o mie de locuitori 31,3 născuți-vii și 21 decese. Deci, excedentul natural al populației rurale din Oltenia este abia de 10,3. Decesele sub un an, reprezintă cifra de 17,2 la sută născuți-vii. Dacă examinăm mortalitatea pe grupe de vârste a copiilor, găsim în Martie 1938, un procent de 12,0 la sută copii între 1—4 ani și 15,3% în Martie 1939. Observăm o creștere destul de simțitoare.

Dacă examinăm mediul rural, după Anuarul Statistic al României, în 1935, găsim pentru Oltenia la o mie locuitori: 32,3 născuți-vii și 21,9 decese. Excedentul populației este deci de 10,4. Comparat cu excedentul din 1938, care e de 10,3, vedem că în 3 ani mortalitatea la noi s'a redus abia cu 0,1, cifră de mică importanță. În mediul urban, excedentul populației pentru anul 1935, este abia de 1,4 la mie de locuitori. În același timp în mediul rural avem 18,5% căsătorii și în mediul urban 17,8%. Divorțurile sunt în proporție inversă: 4,7% în mediul rural și 6,4 în mediul urban. La oraș sunt mai puține căsătorii și mai multe divorțuri ca la țară.

Fiindcă cifrele și procentele obosesc pe cetitor, revin la discuția problemei familiei în statul nostru național, față de cele schițate mai sus cu date statistice.

II. SLĂBIREA FAMILIEI, SLĂBIREA STATULUI.

Cum este individul, așa este familia; — și cum este familia, așa este și națiunea. Amândouă ne dau valoarea statului.

Evenimentele din Franța, petrecute în vara anului 1940, cristalizate de mareșalul Pétain sunt edificatoare: Franța s'a prăbușit datorită lipsei totale de idealism și spirit de sacrificiu. Egoismul și materialismul individual se înrădăcinase adânc în sufletul individului și al familiei, slăbind puterea de viață, energia și vigoarea nației. Statul era sdruncinat în toată structura lui. Era de așteptat să se ajungă la dezastrul actual. Cu mulți ani înainte, Dr. Jacques Bartillon a spus — cu

1) Buletinul Demografic al României, Nr. 7 din Iulie 1939, v. 290 și urmât. Anuarul Statistic al României 1937—1938, p. 87 și 89.

oarecare prevedere — că: «Biologia ne arată degenerarea raselor de animale care trăiesc fără efort. Ele se atrofiază și decad prin parazitism. Această formulă este verificată în istoria naturală. Ea nu trebuie să se aplice rasei franceze»¹⁾).

Același autor vorbind despre eforturile familiei franceze, spune că părinții care au un singur copil nu sunt obligați să fie așa de harnici, ca cei care au mai mulți copii. Nevoile și strădaniile familiare cresc odată cu numărul copiilor.

*

De mai multe decenii Franța își completa lipsa de brațe de muncă din agricultură și industrie, cu tot felul de neamuri străine și mai ales cu indigeni din colonii (foarte mulți Negri). În marile centre comerciale și industriale Francezul devenise rentier. La țară, la fel. Ori, este știut că armata din agricultură și din uzină, în timpul de pace, formează pe cea din timp de război. Spiritul de comoditate și confort al micului burghez francez, nu înțelegea să aibă mai mult de un copil. Și acesta crescut și educat greșit, ca în toate familiile cu un singur copil. Asemenea copii sunt mai adesea debili, egoiști și exclusiviști fără limită.

Teama de a avea copii ori limitarea lor, atrăgea turburarea vieții de familie. Distanța dintre soți se mărește și coeziunea morală se slăbește. Idealului familial se substituie alte idealuri: bogăție, glorie, dorul de o viață mai comodă, ori decăderea soților prin adoptarea diferitelor pasiuni: beția, jocul de cărți, perversiunea simțurilor ori infidelitatea conjugală. Ruperea legăturilor familiare devine inevitabilă. În acest caz, societatea, are și ea grijă să intervină la timp, spre a mări prăpastia dintre soții anemiați din cauza mobilurilor intime familiare. Scontând fiecare anumite pasiuni — în general invidia și egoismul animalic — oamenii se grăbesc să plaseze și să exploateze *intriga*. Familia se năruie, iar pe ruinele ei, apar hienele mijlocitoare ale dezastrului!

În acest timp, Statul formalist, cu o legislație civilă și penală de împrumut și nepotrivită gradului de cultură al poporului ce i se aplică, dă formă legală stării morale decadente și consacră starea de fapt. Justiția¹⁾, sclava textelor de lege existente la un moment dat și contaminată ea însăși de aceeași stare de spirit indiferentă și egoistă față de interesele mari ale nației, își «face datoria» și... împlinește *oficiul de înregistrare!* Oficiul de procuror, apărător al intereselor societății, este încredințat ad hoc unui avocat sau magistrat obiș-

nuit, necunoscător al marilor probleme ce apasă pe destinul unei nații și divorțul se pronunță. Chestiunea copiilor nu constituie prea mare obiect de discuție. Dincolo de... textul legilor rigide, nimeni nu vede!

Dar, cine altul să simtă și să înțeleagă, dacă cei în cauză nu înțeleg?... Și totul se sfârșește printr-o desmembrare, început al decadentei individului, al familiei, al națiunii și al statului, în cele din urmă, care s'a arătat indiferent față de rățările supușilor săi.

III. FAMILIA ÎN STATUL MĂRIT.

Războiul ne-a adus mărirea hotarelor, dar ne-a micșorat sufletele. În societatea românească a apărut după Unire o nouă burghezime, plămădită în timpul și din păcatele războiului.

Victoria politico-militară a fost exploatată de cei care n'au văzut frontul și moartea. De cei care în timpul marilor încercări ale neamului din 1916—1919, și-au făcut planul și sumele necesare operii de speculație a biruinței. Aceasta este lumea «afaceriștilor» în politica statului mărit. Capitalurile realizate erau depuse în bănci, de unde se plasau cămătărește, mai ales plugarilor împrumutați, dar rămași fără nici un inventar agricol, datorită războiului și frământărilor sociale prin care trecuse lumea. (Cei din Vechiul Regat lipsiseră dela vetrele lor aproape doi ani, iar cei din Provinciile Alipite, patru ani).

La orașe apar propagandiștii ideilor false: socialism și comunism. Greva generală din 1920 și celelalte care au urmat, sunt răni adânci în trupul și sufletul nației. Familia a suferit și de data aceasta. Suferințele din tranșee. izbucneau în stradă, speculate de iudaismul universal.

La sate, demagogia partidelor politice se supra-licitează în minciună și rea-credință. Valorile politice sunt copleșite și trebuie să se retragă din viața politică. (Vezi S. Mehedinți și alții). Lupta se da între cei cu bani și fără «omenie» deoparte, și între cei fără bani, dar cu Adevărul și Dreptatea de partea lor. Și cum răul prinde mai ușor, iar numărul birue în democrație calitatea, ne-a fost dat să trăim două decenii de încercări dureroase.

— Ce-a făcut familia și nația în acest timp?

— Au decăzut!

Peste sacrificiile și jertfele războiului s'a întins vâlul negru al uitării. Toți participau la luptele politice mărunte și nu vedeau realitatea: *slăbirea forței fizice și morale a nației*.

Am neglijat partea cea mai importantă în structura intimă a unui stat: *populația și calitatea ei*. Este știut că, dintre cele trei elemente ale unui stat: teritoriu, populație și conducere, cel care hotărăște soarta întregului organism, este elementul viu, populația.

1) Dr. Jacques Bertillon. La Dépopulation de la France, Paris 1911, p. 61.

1) Notă: Cu multă competență și documentare, Dl. Ioan Colfescu Delaturda, în opera d-sale «Spiritu și Materie» pune problema reformei din «Labirintul Dreptății Aparente», pe care o discută în cele IX cap. din Cartea III-a, p. 141—217.

Teritoriul, care este baza de susținere și izvorul bunurilor materiale pentru om, este fecundat de populație. Calitatea și cantitatea populației este hotărâtoare în fructificarea acestui bun material, pe care D-zeu și istoria l-a hărăzit popoarelor în măsură mai mică sau mai mare; mai bogat sau mai sărac, ori cu un climat mai mult sau mai puțin ospitalier. Valoarea omului, dă valoarea pământului pe care-l ocupă. Tot din sânul populației se ridică și «Conducerea» care armonizează viața primelor două elemente: teritoriu și populație. Năzuesc a crede că teritoriul și conducerea unui stat sunt icoana fidelă a populației. Puritya, omogenitatea rasială, vigoarea creatoare a națiunii majoritare dintr'un stat, îi dau valoarea și dănuirea politică.

*

Spuneam că după război s'a manifestat o tendință acută materialistă și egoistă. Familia a fost grav lovită. Războiul despărțise soți, ruinase gospodării și crease o stare morală precară. Orfani, invalizi și văduve. Copii părăsiți; aglomerații de populație, datorită operațiilor militare de război și promiscuitate degradantă, fac o stare înăbușitoare vieții de familie. Demoralizarea și mizeria împinge pe unii (unele) la acte de disperare. Este suficient să ne aducem aminte de scenele revoluției rusești și ungurești din 1918/19, cât și de recente evenimente petrecute în Basarabia și părțile ardelen, în urma retragerii armatei române. Pe urma acestor tălăzuiri și frământări sociale a rămas în multe locuri jalea și mizeria în căminurile celor mulți, care n'au cuvânt decât în momentele mari și grele ale neamurilor: *în război și revoluție*.

După război a funcționat «Opera de refacere a zonelor de operație». Nu e vorba de o critică stearpă, ci de un adevăr, care poate servi cuiva, dacă se cunoaște. Este vorba de o localitate istorică, un sat dela poalele munților Vrancei, unde s'a înscris cea mai frumoasă pagină din războiul trecut. Inimile generoase au început un plan de reconstrucție a satului, cu case tip și stil românesc, din zid. S'a construit școală mare, biserică frumoasă, conductă de apă și electricitate, — (că nu funcționează decât la zile mari, aceasta este altceva) — iar în amintirea marilor bătlăii s'a ridicat un mare și frumos mausoleu. Din nenorocire, de starea și întreținerea tuturor — implicit a populației satului și a regiunii, nu se mai interesează nimeni. Cutremurul din toamna anului 1940, ca o semnificație divină, a făcut ravagii chiar în această parte a țării. Tineretul, pornit cu elan spre aceste locuri pentru refacere și ridicare, a fost oprit. Umbrele celor aproape 200.000 de eroi «necunoscuți» căzuți în văile Putnei și ale Sușitei, până în cotul Siretului, își tăinuiesc amărăciunea...

Interiorul mausoleului, care adăpostește osemintele a 30.000 de eroi din toate armele și de toate neamurile,

este în curs de reparație. Cei câțiva lucrători civili, sub conducerea unui plutonier, roboteau a lene în toamna trecută, turburând mai mult liniștea celor doi Generali eroi, ce se odihnesc la un loc cu camarazii de odinioară, căzuți pentru România Mare și Dreaptă !...

Odată mai mult, mi-am adus aminte, privind satul, așezările omenești și cele ridicate spre cinstea Eroilor, de două vorbe din bătrâni: «Omul sfințește locul» și altul care spune, că: «Nu e greu să câștigi, ci e greu să păstrezi și să cinstești ce-ai câștigat» !

În sat, oamenii au rămas tot nevoiași, lipsiți de îndrumători întru ale gospodăriei și agriculturii. Sănătatea lor și a copiilor, lasă mult de dorit.

Ceeace s'a petrecut cu satul din părțile Vrancei, s'a petrecut cu întreaga țară. Am împodobit și exteriorizat «Victoria», dar n'am cultivat-o, n'am întreținut-o, asemenea vestalelor cu focul sacru.

Orașele — am lăsat să fie colonizate cu Evrei și cu tot felul de neamuri dușmănoase nouă. Dacă Rușii au avut interesul să șteargă românismul din orașele basarabene «În cei 100 de ani de stăpânire»¹⁾, noi aveam datoria ca de a doua zi după Unire, să purcedem la recucerirea lor și la îndepărtarea totală a veneticilor. Ori lucrurile s'au întâmplat invers. (Amintim în treacăt permisiunea Guvernului din 1920/21, dată celor 600.000 de familii de Evreii de peste Nistru, de a se așeza temporar și apoi definitiv în Basarabia, fiind alungate de progromurile Hatmanului Petliura. Dintre aceștia, mulți au atacat armata română, la retragerea din Iunie 1940,... drept recunoștință veșnică și iudaică).

În măsura în care străinii ocupau orașele, în aceeași măsură Români se retrăgeau, în fața concurenței necinstite și adesea ori susținută cu bani de peste hotare.

Satele — am lăsat să fie bântuite de tot felul de boli și epidemii, în urma cărora s'a încuibat — poate pentru totdeauna — bolile sociale care macină o națiune: sifilis, tuberculoză și alcoolism. În multe regiuni, străinul acaparator și viclean, s'a strecurat și acolo. Basarabia, Bucovina și Maramureșul aveau sate întregi de Evrei. Românul Conducător sau funcționar se făcea adeseori unealta străinului. În materie fiscală și comercială-cooperatistă, avem destule cazuri. Amintesc cazul unui slujitor al lui D-zeu, care fiind Senator de Hunedoara, a mijlocit exploatarea unei frumoase porțiuni din pădurea statului. Aceasta în numele unei cooperative, la care era interesat direct. Exploatarea a cedat-o a doua zi unui consorțiu de Jidani, contra unei frumoase sume de bani. Satele din jur au rămas și azi sărăcite, ne mai având nici un mijloc de existență, iar *suvoaiele de apă din muntele despădurit-ras, le inundă ogoarele primăvara și vara*.

1) Vezi: G. Făcăoaru. Instrăinarea Basarabiei sub stăpânirea rusească, Cluj 1940.

Din cauza străinilor, viața multor familii a devenit imposibilă în comerț și industrie. Concurența demoralizatoare este o artă la Evrei. Trebuie să ținem seamă însă și de faptul biologic, care ne dovedește că numai organismele slabe sau moarte sunt prielnice dezvoltării microbilor.

*

Tineretul, dornic de lumină, s'a grăbit spre școală. Dar și aci a văzut cu durere că-i sunt zadarnice străduințele. Evreii fiind la oraș, studiau în condițiuni mult mai bune și mai lesnicioase ca feciorul dela țară care-și pierdea sănătatea adeseori, din cauza regimului de viață sărăcăcioasă ce și-l impunea, ca să poată face studiile. Odată cu diploma, dela Liceu ori dela Facultate, își rezerva și un loc în sanatoriu. Mulți nici de această ultimă favoare nu se mai puteau bucura. Iar cei care intrau în viață, se găseau și aci concurați, adeseori neioial și necinstit. Atunci, și-au îndoit șira spinării, și-au călcat în picioare demnitatea și idealurile, implorând mila politicianului pentru un post de «Impiegat» la Primărie, Prefectură ori la Minister! — Aceasta este drama tineretului național!

Pentru Evrei n'a fost niciodată pusă problema șomajului intelectual, ca pentru Români. Solidaritatea rasei, predominarea vieții comerciale și industriale, precum și spiritul lor larg de acomodare și ajutorare reciprocă — în interior și peste hotare — a făcut ca tinerii Evrei să fie la adăpostul crizei șomajului: manual și intelectual.

Noi, aparent avem un surplus de intelectuali; este mai mult o greșită îndrumare, repartizare și specializare. La sate analfabetismul persistă și pe alocuri face progrese. Apoi, în multe funcțiuni cu răspundere, avem oameni cu pregătire inferioară, ori străini ignoranți cu pașaport în buzunar. Redau un caz cunoscut cu trei ani în urmă:

O societate pentru desfacerea produselor Monopolului Statului. Conducător un Armean cu 4 clase primare, dar cu un capital de 200 milioane. Funcționarii erau dintre Români și minoritari. Sub motiv de specialist, angaja și licenția pe cine vroia. Un licențiat în Matematici era sub conducerea unuia cu 4 clase de comerț. Când

era și Evreu, ușor se poate bănuia atitudinea. Conducătorul Societății respective, capitalistul pașaportar, ducea viață de lux și desfrâu. Într-una din zile a concediat pe un nenorocit de ușier — cu familie și copii — fiindcă-i încurcase corespondența cu întâlnirile clandestine și adulterine.

Politicianismul celor două decenii de după Unire s'a hrănit de pe urma multora în genul «cazului» amintit. Concesionările de tot felul, haosul din viața noastră economică, politică și chiar culturală, își găsesc explicație. Câți Universitari străini de neam s'au oploșit în cele 4 Centre Universitare și pe lângă Școlile Politehnice, prin gradația și influența politică?

În acest timp valorile neamului erau sistematic îndepărtate!

Țările nordice au pus cu mare atenție problema purității rasiale a neamului lor. În ultimul timp, cu deosebire, Germania.

La noi, deși am avut un început frumos la Cluj, unde a funcționat Institutul de Igienă Socială, sub auspiciile căruia s'au făcut studii importante de eugenie, antropologie și biologie socială, totuși nu s'a găsit necesar înființarea și legiferarea acestor studii în Universitățile noastre, deși sunt de o importanță capitală pentru viitorul apropiat al neamului nostru.

În timpuri grele facem apel la armata țării pentru apărarea hotarelor, dar uităm că armata este Națiunea însăși și că «o armată puternică nu se obține decât dintr'un popor numeros și sănătos»¹⁾.

Vedem — pe zi ce trece — cum ni se închiricește neamul, ros de toate bolile sociale și asistăm nepăsători la un proces care ne duce sigur la pieire. Situația demografică a Banatului, și a multor regiuni similare, cu deficitul natalității și starea fizică a tinerilor ajunși la recrutare, sub înălțimea și greutatea minimală, ne face să înțelegem «nevoia unei reforme biopolitice, care iubește mai mult națiunea decât ficțiunea înșelătoare a unui umanitarism internațional»²⁾.

GH. FĂCĂOARU

1) *Însemnări Sociologice*, Anul IV, nr. 8, Dec. 1940, p. 16

2) I. Moldovan. — *Biopolitica*, Cluj 1926, p. 69.

S a t a n a

Noi oamenii, în general, ne lăsăm călăuziți în viață aproape numai de realitățile și nevoile cotidiene, de interese materiale, de convenții sociale și de anumite ambiții personale. Nu cunoaștem, sau suntem obișnuiți a nu ținea seamă de factorii imponderabili, spirituali, cari totuși joacă un rol hotărâtor în viața noastră și cari determină cu o preci-

zie implacabilă, atât acțiunile, cât și urmările faptelor, vorbelor și gândurilor noastre.

Chiar și aceia cari cred în Dumnezeu, merg la biserică și se roagă Lui cu ardoare, își zâmbesc ironic — cu rare excepții — când le amintești de diavolul și nu-și pot explica sumedenia de păcate, multe gre-

șeli, alunecări și căderi pe povârnișul primejdiilor și nenorocirilor.

Este necesar deci și concludent să ne punem întrebarea: există Satana? Răspunsul nu poate fi decât afirmativ. Da, există! Și fiindcă socotim, că Biblia, Cartea Cărilor, izvorul tuturor înțelepciunilor, călăuză vieții noastre, nu trebuie ținută în rafturile prăfuite ale dulapurilor, s'o deschidem și să vedem ce ne spune evanghelistul Matei, la cap. 4:

„Atunci Isus fu dus în pustie de către Spiritul (Spiritul Domnului în formă de porumb), spre a fi ispitit de diavolul. Și după ce posti 40 de zile și 40 de nopți, flămânzi. Și apropiindu-se de dânsul ispititorul îi zice: dacă fiu ești al lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini. Iar El răspunzând zise: scris este: nu numai cu pâini va trăi omul, ci cu orice cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu. Atunci îl duse pe El diavolul în sfânta cetate și-l puse pe aripa sanctuarului și-i zise: dacă Fiul ești al lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, căci scris este, că îngerilor săi va porunci pentru tine și pe mâini te vor ridica ca nu cumva să lovești de piatră piciorul tău. Zise Iisus lui: iarăși este scris: nu ispiți pe Domnul Dumnezeuul tău. Iarăși îl duce diavolul pe un munte foarte înalt și-i arată toate împărățiile ce voi da, dacă căzând, te vei închina mie. Atunci îi zise Iisus: mergi Satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău te vei închina și numai lui vei sluji. Atunci îl lăsa diavolul și iată îngerii se apropiară de dânsul și-l slujeau”.

Ce rezultă din aceste cuvinte ale Evangheliei?

1. Că Dumnezeu ne pune uneori în fața ispitelor;
2. că diavolul există și el este ispititorul;
3. că el este foarte puternic, viclean și insistent;
4. că este setos de mărire și închinare;
5. că în fața puterii divine diavolul cedează, deci el nu este atotputernic, și în fine

6. că pe cel tare în credință și dragoste Dumnezeu îl ajută prin îngerii Săi, prin spiritele sale bune.

Iată că omul este dus de Dumnezeu în pustia ispitelor, unde îl întâmpină Satana și încearcă să-l abată din calea cea dreaptă, a binelui, a povețelor Mântuitorului, spre păcat. Diavolul, în viclenia sa, ne vorbește și ne îndeamnă, fie dinafară, prin persoana unui cunoscut, sau străin, fie însă chiar și în noi înșine. El ne cere să ne închinăm lui, cedând instinctelor noastre inferioare, egoismului, urii, răsunării, invidiei, desbinării, orgoliului etc. În șiretenia lui, el se travestește chiar în prieten și adeseori se ascunde alături de conștiință și ne șoptește de acolo, spre a ne face să credem, că e însăși conștiința noastră care ne îndeamnă și ne vorbește.

Și astfel omul, în urma împrejurărilor vieții, orânduie așa de Providența divină, se va afla zilnic în fața ispitelor, a Satanei, și va putea alege: calea acestuia, sau calea virtuților și preceptelor creștine:

altruismul, iubirea, iertarea, mila, împăcarea, modestia și smerenia. Căci, *să se știe, această din urmă cale este singura salvatoare, în orice clipă, în orice împrejurare și pentru oricine*. Firește, alegerea nu e de fel ușoară. Ea este pentru unii chiar extrem de grea și atunci, în neputința lui, omul cade în păcat, pe care trebuie să-l ispășească. *Aceasta e lege*. Dar alegerea devine cu atât mai ușoară, cu cât omul pătrunde mai mult tainele vieții și rostul acestor ispitiri, cari nu au alt scop, decât să-l încerce în tăria sa morală, în credința sa în Dumnezeu. Dacă medităm puțin, în tihnă și cu sufletul deschis, asupra acestui lucru, ne vom convinge ușor, că viața noastră de toate zilele ne oferă nenumărate ocazii de înălțare, sau de cădere, de reconfortare, sau de destrămarea puterilor noastre de rezistență.

Viața noastră trebuie să fie o continuă străduință, un permanent efort de a înfrânge instinctele noastre inferioare și de a da ascultare chemării, atât de duioase și vagi, abia perceptibile, dar totuși persistente, a conștiinței noastre. Acolo în adâncul ei este forul suprem de judecată, este instanța inapelabilă a lui Dumnezeu însuși.

Trudă și sfortări pe calea binelui a iubirii. Aceasta este și ideea principală din „Faust”. Goethe spune:

„Wer immer strebend sich bemüht
Den können wir erlösen;
Und hat an ihm, die Liebe gar
Von Oben, teilgenommen,
Begegnet ihm die sel'ge Schar
Mit herzlichem Willkommen”.

În lupta lui eroică pe drumul virtuților, al iubirii, omul nu este singur. Goethe ne spune aci, că el va fi „întâmpinat de ceata îngerilor, cu bucurie și cordialitate”.

— Fericitul Augustin spune: „*Deus... adjuvat, ut vincas, et certantem expectat, et deficientem sublevat et vincentem coronat* (Dumnezeu te ajută ca să învingi, are privirile îndreptate asupra celui ce luptă, sprijinește pe cel istovit și încunună pe învingător).

„Și iată îngerii se apropiară de dânsul și-l slujeau” — ne mărturisește Evanghelia. Iisus Hristos a biruit ispitele Satanei. Câți dintre noi nu vor fi avut uneori acea forță morală de a respinge ispitele! Sunt cazuri destule. Dar să nu ne mărginim la anumite cazuri. *Să avem tăria de caracter, a fi neînduplecați în iubire și credință, în toate împrejurările!* Dumnezeu e alături de noi, în Conștiința noastră și numai cu El vom triumfa, vom avea biruința în viața aceasta și în cea viitoare.

Vrei să alungi diavolul? Crede, și iubește cu îndărătnicie! Noi nu trăim pentru gloria sau succesele acestei lumi, ci ne pregătim pentru judecata cea mare, de apoi!

Dr. ION AL. BRAN-LEMENY

10 MAI

Altă dată aniversarea de 10 Mai era destinată recapitulărilor și bucuriilor. Zece Mai 1941 trebuie să fie destinată reculegerilor. Greșelile făcute ne-au adus dureri de nedescris. Reculegeri adânci, concentrări de forțe și purificări interioare trebuie să ne aducă 10 Mai 1941.

Toate greșelile se plătesc. Însă credința și eroismul

își au întotdeauna roadele lor. Timpurile sunt extrem de grele. Supremă trebuie să ne fie încordarea puterilor spirituale și fizice, pentru a ni le face propice.

Aceasta este credința și linia de conduită a «României Eroice»: *Credință nestrămutată, eroism neprecupețit, unire desvârșită în aceeași credință și același ideal; toți pentru unul și unul pentru toți.*

PATRU ANI DE EXISTENȚĂ

Cu acest număr revista *România Eroică* împlinește patru ani de existență. Aruncându-ne privirile înapoi constatăm că am străbătut timpuri grele pentru țară cari s'au repercutat tot atât de ddureros asupra noastră. Înainte de 6 Sept. 1940, apăream greu sub un regim tiranic, mercantilist și dușmănos. După această dată, sfârticarea țării ne-au smuls mulți dintre cei mai buni abonați și susținători. Călătorii și abonații noștri ar trebui să se gândească la greutatea peste puterile noastre

pe cari trebuie să le învingem, atunci când sunt tentați a ne precupeți preționul lor sprijin.

Noi însă vom stărui în drumul nostru. Și atât timp cât va mai fi o fărâamă de putere în noi, nu ne dăm jos de pe parapete. Cu numărul care vine vom căuta să apărem în condițiuni superioare și cu un format nou.

ROMÂNIA EROICĂ

DOINĂ

Doină, doină, viers de jale,
Grai de alean și când de dor,
Doină, fă-ți aripi și sboară
De te ascunde în vr'un nor...

Doină, doină, draga noastră,
Și mai tare draga lor,
A lor toți ce mor acuma,
Sbor să nu știi de ce mor !...

Graiul tău ce știe prinde
Orice jale orice dor,
Nu-l lăsa să nvețe, doină,
Ce șoptesc cei cari mor...

Plâng și-și cântă și-și suspină
Viețile în viersul tău,
Tu ce ai fost deapururi scara
Între ei și Dumnezeu,

Tu ce le înveți copiii
Să priceapă de ce plâng
Frunzele în codri, toamna,
Stelele de ce se stâng,

Jalea primăverii ăștia
Nu'ncerca s'o cânti vreodat'
Că s'or învăța copiii
Să blesteme și-i păcat ¹⁾).

ELENA FARAGO

Martie, 1907.

1) Extras din volumul: „Soapte din umbră” 1907.

Incurajați «România Eroică». Citiți-o
și răspândiți-o. Faceți-o să treacă
din mână în mână.

Războiul de cursă

Războiul de cursă, pe care l-a dus Germania în conflictul trecut împotriva marinei comerciale a coaliției adversare, poate fi subîmpărțit în două mari perioade fiecare din ele având caracteristici distincte. Prima, corespunzând fazei inițiale a conflagrației, a fost caracterizată prin întrebuițarea crucișetorelor ușoare pe care izbucnirea războiului le surprinsese în largul mărilor, departe de țară; a doua, prin întrebuițarea vaselor de fapt comerciale, înarmate și adaptate la nevoile situației, care au părăsit porturile germane în cursul ostilităților și au rămas în afara lor până aproape de încetarea focului.

Numai la sfârșitul actualului conflict se vor putea cunoaște cu exactitate, mijloacele de care s'a servit Germania, pentru a duce același război de cursă în timpul noii lupte ce i-a fost impusă. Singurul element nou devenit de acum de domeniu public, este că ea a întrebuițat cu hotărîre în această formă particulară de activitate belică pe care o studiem acum, faimoasele sale cuirasate de buzunar ce-au dat naștere la apariția lor atîtor discuții de surprindere și admirație în cercurile navale. Posibilitatea de a face față unui adversar puternic și aptitudinea de a efectua turnee foarte lungi, asigurate de excepționala autonomie de 10.000 de mile la marș economic, face ca tipurile „Deutschland” să fie apte în special pentru a fi întrebuițate în teatre de operație foarte vaste. Toate acestea duc la concluzia, că și după pierderea lui „Graaf Spee”, celelalte unități similare continuă să opereze împotriva navigației inamice. Și dat fiind că la știrile despre scufundări de vase britanice în Atlantic, se adaugă tot mereu altele despre vase pierdute de Anglia în cele mai îndepărtate mări și oceane, e logic să presupunem că micile cuirasate n'ar fi singurele vase de suprafață care concurează cu arma submarină și cu aeronautica puterilor Axei la distrugerea flotei comerciale a Marii Britanii și a aliaților săi mai mult sau mai puțin spontani. E verosimil ca Germania să întrebuițeze „cuiasatele de buzunar” — și mai generic — vase militare în Atlantic unde forțele inamice impun un contrast mai puternic, și vase comerciale transformate în unități de război în celelalte oceane.

Dar deosebirea cea mai de seamă dintre conflictul actual și cel trecut, în ceea ce privește războiul de cursă, nu rezidă atît în întrebuițarea verosimil contemporană, în loc de succesivă, a celor două feluri de mijloace de război, cît în condițiile diferite determinate de noua situație politico-militară, și care astăzi sunt mult mai favorabile decât ieri Germaniei.

S'ar putea spune că atunci toată lumea era împo-

triva Germaniei. Astăzi, Italia luptă alături de Germania: aceasta a încheiat un pact de amicitie cu Rusia Sovietică, și amîndouă puterile Axei sunt legate de Japonia prin tratatul de alianță din 27 Septembrie. Aliații din războiul trecut și-au declarat înțeleapta lor neutralitate.

Curierii germani nu se mai văd deci înconjurați din toate părțile de dușmani, și operează în condiții de risc mult mai mici decît în războiul trecut. După paisprezece luni de ostilități, Germania a pierdut un singur vas destinat războiului de cursă, în timp ce în conflictul trecut primele crucișetore corsare au fost toate nimicite în cel mai scurt timp.

Mediterrana cu flota noastră și actuala atitudine a Franței imobilizează o parte din flota engleză. Anglia are prea multe operații de efectuat ca să mai poată deplasa forțe suficiente pentru vânătoarea corsarelor, așa încît activitatea acestora este evident mult mai puțin contracarată acum, decît în faza inițială a conflictului.

Chiar în cazul când Germania ar vrea să înarmeze noi vase pentru cursă, acestea n'ar avea nevoie la plecarea lor din patria-mamă, de acele adevărate minuni de abilitate și șiretenie prin care și-au consacrat începutul extraordinarei lor cariere, faimoasele corsare „Wolf” și „Seeadler” din războiul trecut. Controlul Mării Nordului, nu mai este în mâinile englezilor, acum când coastele Danemarcei și Norvegiei sunt sub ocupație germană. Noile corsare nu vor fi deci silite, ca „Wolf” să profite de furtuni sau de lungile nopți boreale, pentru a putea viola paza britanică; nici să reînnoiască gluma îndrăznețului Von Luckne care a isbutit să convingă ofițerii englezi de pe vasul de patrulare care-l oprise, că „Seeadlerul” lui nu era altceva decît un inofensiv vas de coastă norvegian.

Un nou „Seeadler” n'ar mai fi cu putință de conceput în zilele noastre, pentru că sunt foarte puține marile nave cu vele ce au supraviețuit.

Noile nave trebuie să fie dotate cu excelente calități marine și au o foarte mare autonomie; capabile să transporte un număr impunător de mine și să primească la bord echipagiile vaselor capturate; și precum „Wolf” a avut micul său aeroplan „Wolchen” care a făcut una din primele încercări de cooperare aero-navală, tot astfel e probabil ca noile corsare moderne să-și aibă hidroavioanele lor. Pentru a-și putea continua activitatea, navele corsare trebuiesc să evite prin orice mijloace descoperirea prezenței lor. Deaceia ele respectă cea mai riguroasă tăcere radiotelegrafică și nu se apropie niciodată de porturile neutre de unde ar putea fi semnalate, nici pen-

tru indocare, nici pentru reparații, nici pentru aprovizionări. Ne putem închipui că și noile corsare pot efectua aceleași indicări retrăgându-se deoparte, cași micile nave cu vele ce-și culcă pe-o parte corabia, în îndepărtatele singurătăți tropicale și în golfurile dezolate ale insulelor pierdute în imensitatea oceanelor, acolo unde acestea încep să se confunde cu mărilor australiene. Reparațiile — care sunt inevitabile chiar atunci când materialul este excelent și întrebuințat cu cea mai mare grijă — sunt întotdeauna încredințate mijlocelor și priceperii personalului de bord; și alimentările nu se pot face decât prin vasele care au fost capturate.

Orice marinar știe că imbarcarea cărbunilor, operațiune întotdeauna ingrată, devine extrem de grea atunci când în loc să se ia combustibilul din depozitele plutitoare, trebuie să fie luat, prin uși foarte strâmte din boancarele unui alt vas.

Iată ce muncă istovitoare îi așteaptă pe marinarii echipajului navelor corsare, când după luni de continuă plutire, dădeau însfârșit de-un colț de insulă părăsită unde se opreau să facă imbarcarea cărbunilor din vasul capturat, adus cu ei și pe care trebuiau după aceea să-l scufunde. Nu putea fi altfel nici acum un sfert de secol, când 98% din vasele de comerț ale lumii, cu mișcare mecanică, întrebuințau combustibil solid; dar astăzi când acest procent a scăzut la aproximativ 45%, corsarele pot fi — și e bine să fie — vase care să consume păcură. Aceasta fiind acum mult mai ușor de găsit, corsarele vor

putea da mai repede peste vase care să consume același fel de combustibil, și deci să se aprovizioneze dela ele prin capturarea lor, fără niciun efort din partea echipajului și cu o rapiditate infinit superioară aceleia de pe vremea cărbunilor, economisindu-se un timp prețios activității de cursă.

În memorabila sa campanie care-a durat dela 30 Noembrie 1916 până la 17 Februarie 1918, „Wolf” a depus 500 de mine, a parcurs 64.000 mile, a distrus direct și a provocat distrugerea unui număr impunător de vase inamice cu o deplasare globală de 135.000 de tone și a adus în patrie o încărcătură foarte prețioasă.

Dacă asemenea rezultate strălucite s’au putut obține, în vremea când războiul de cursă se desfășura în condiții extrem de grele, pare foarte întemeiată presupunerea că rezultate analoage și chiar superioare va da noile corsare, cărora politica iluminată a Germaniei le-a asigurat condiții de acțiune mult mai prielnice.

Și precum marile submarine din războiul trecut și-au aflat continuatori mai mult decât demni, tot astfel vor fi desigur întrecuți și Von Luckner sau Witschetsky; dar războiul de cursă — acest război așa de atrăgător și de misterios, căci teatrul lui de operațiuni se întinde peste toate mărilor lumii — își va aduce prețiosul lui raport la victoria Axei.

RODOLFO DEL MINIO
(Căpitanul vasului Fregata)

Răclămație

Io Ion Vârtosu, zâs pământ,
Din Poianalungă moldovană,
Viu să vă reclăm — (nu cer pomană!) —
Că’n hârtii ați pus ieri strâmb cuvânt.

Nu e drept că cele opt prăjini
De islaz au fost cândva boiere;
Mie mi-ou vinit dila muiere
Precum sânt: cu troscot de grădini.

N’aș pute aduce vr’un hrisov
Pentru ele, cum că totdeauna
Fură zăstrea neamului Păuna;
Am în schimb pe moș Dumitru Iov,

Cari poati spuni, că acum
Una sută ani fără o lună,
Păuneștii aveau iarbă bună,
Iar unde’i conacul era drum.

Cam de-acelaș leat, dacă nu chiar
Mai avută’n zile nu senine,
Mama Safta — gard în gard cu mine —
Glăsuiește apăsât și rar,

Că pi vremea ei nici nu s’afli
In Poiana lungă vr’o cucuoană,
Nici vr’un ghiftuit boier cu toană
Care niciodată nu se lă.

Astea vream să le-auziți și-a ști;
Și vă rog, frumos, să-mi scrieți carte
Ca s’o am să fie de-a mea parte,
Pentru când cei martori n’or mai fi.

Iar de-ți chibzuiră precum că
Minciunim pentru islaz cu toții,
O să-mi strâng feciorii și nepoții
Să-l păzască ei de lifta ră.

TEODOR AL. MUNTEANU

Ce este un horoscop?

Cadranul ceresc se divide în 12 sectoare — 6 deasupra pământului și 6 dedesubtul lui, denumite *casele cerului*.

Aceste case sunt de lărgime inegală, totul depinzând de rotațiunea pământului și latitudinea locului nașterii și sunt despărțite prin *praguri* sau *cușfide*, cari, în fond, nu sunt altceva decât niște antene cari conduc influxul astral. Din aceste antene, două au importanță covârșitoare și anume: *Ascendentul* — antena I-a, care e punctul unde Orizontul atinge gradul din Zodiace în momentul nașterii — și *Mijlocul Cerului* — antena a X-a, adică Meridianul, locului nașterii.

Aceste case se calculează matematic pe baza unor formule de trigonometrie sferică — metoda Placidus, Campanus, etc.

Deși, la prima vedere, arbitrare, Casele Cerului dau rezultate stupefiant în Astrologie. Așa bunăoară, în general, Soarele traversează o casă a cerului în două ore și s'a observat:

1) Că toți aceia cari se nasc timp de două ore după răsăritul Soarelui, sunt de o fire retrasă, melancolică, și au parte de cele mai mari mizerii în viață;

2) Că toți acei cari se nasc în jurul orei 11 din zi, când Soarele traversează a II-a casă a Cerului, au parte de protecție și se ridică prin alții, mai mult decât prin meritele lor proprii;

3) Că toți acei cari se nasc în jurul amiezii, sunt chemați să domnească, fie peste mulțimi, fie peste un cerc mai restrâns de oameni. E ora Regilor; atunci, Soarele traversează casa a X-a a Cerului, El este la meridian;

4) Că toți acei cari se nasc în jurul orei 2 după amiază sunt diplomați, religioși și înzestrați cu un spirit speculativ filosofic și că, pe de altă parte, fac drumuri lungi. Atunci Soarele traversează a II-a Casă a Cerului;

5) Că toți acei cari se nasc în jurul orei 4 din zi au o atracțiune invincibilă pentru problemele morții și cele înalt metafizice, că trăesc puțin, dar că, atâta cât trăesc, au parte de moșteniri și de daruri. Atunci Soarele traversează Casa VIII-a a Cerului;

6) Că toți acei cari se nasc cu două ceasuri înainte — și până la apusul Soarelui — sunt persoane cari tind, întotdeauna, către altul, ele neputând în nici un chip, să trăiască singure. Dacă sunt fete, se mărită de vreme și chiar de mai multe ori, iar dacă sunt bărbați, ei se asociază ușor și cu șansă la contracte. Atunci Soarele traversează a VII-a Casă a Cerului;

7) Că toți acei cari se nasc după apusul Soarelui și în răgaz de două ceasuri după aceea, au întotdeauna o slabă vitalitate și sunt supuși, fie la crize fizice, fie la

crize morale, cari, prin sublimare, îi îndrumă să îngrijească pe alții. Atunci Soarele traversează Casa a VI-a a Cerului;

8) Că toți acei cari se nasc în jurul orei 10 noaptea au o expansiune instinctuală puternică, care îi duce, fie la o viață erotică de prim rang, sau la preocupări de joc și de prinsoare, fie la o inhibiție a instinctelor, care îndrumă pe respectivii la pedagogie sau teatru. Atunci Soarele traversează Casa a V-a a Cerului;

9) Că toți acei cari se nasc în jurul miezului nopții sunt chemați să asculte, iar nu să comande, după cum sunt cei născuți la miezul zilei; că au atracție invincibilă către cămin și că, dealtfel, șansa le surânde a avea un «home» agreabil și de a poseda bunuri imobiliare. Atunci Soarele traversează a IV-a Casă a Cerului;

10) Că toți acei cari se nasc între orele 12 și 2 noaptea sunt oamenii «mentalului concret», adică oamenii de laborator, cu cercetări minuțioase și profunde. Atunci Soarele traversează Casa a III-a a Cerului;

11) Că toți acei cari se nasc în jurul orei 3 și 4 noaptea, au un spirit de achiziție foarte dezvoltat, că foarte adeseori, le surâde șansa de a acumula o considerabilă avere. Atunci Soarele traversează a II-a Casă a Cerului;

12) Că, în sfârșit, acei cari se nasc în zorile zilei se nasc odată cu soarele, adică cu o promisiune la Orizont, care adeseori se realizează în viață, ceea ce a făcut pe veselul Alecsandri să exclame, în nemuritoarea lui Gîocărlie :

«Născută 'n faptul zilei, cu fața 'n răsărit,
«Luceferii văzând-o, mai mult au strălucit,
«Ferice de-a atinge cu o rază argintie,
«Cu ultima lor rază, așa minune vie».

Din punct de vedere tehnic, casele, ca domenii de interes al individului în viață, reprezintă:

Casa I-a: Corpul și viața subiectului, constituția, aparența, personalitatea, caracterul, capul și fața;

Casa a II-a: Bani câștigați prin activitate proprie, beneficiile, salariile, averea, întreprinderile, metalele, comerțul, dobânzile, bugetul; ceafa și gâtul;

Casa a III-a: Deplasările, micile voiajuri, transporturile mecanice, poșta, scrisorile, înscrisurile, manuscrisele, frați, surori, vecini; umerii, brațele, mâinile;

Casa a IV-a: Finele vieții, mormintele, cimitirele, căderile din situații, moștenirile, fundațiile, imobilele, tatăl; plămânii, stomacul;

Casa a V-a: Copiii, educația, pedagogia, teatrul, clubul, câmpul de cruce, dragostea, ambasadorul, diplomația, favorurile, speculațiunea, inima, șira spinării;

Casa a VI-a: Bolile, criza morală, doctorii, amplexările, inferiorii, muncitorii, poporul, ferma, bucătăria, animalele mici; intestinul, pânțele;

Casa a VII-a: Căsătoria, asociatul, uniunile, procesele, divorțurile, rupturile, judecățile — civile —, contractele, dușmanii declarați, războiul, tratatele, adversarii, eșecurile, animozitatea, crizele materiale, hoțul, asasinul; rinichii;

Casa a VIII-a: Moartea, neantul, distrucția, atrofia, cadavrul, dispariția, uitarea, sinuciderea, moștenirea, testamentul, dota soției, renta, tradiția, sfatul, antichitatea; rectum, genitalia;

Casa a IX-a: Voiajurile lungi, marina, religia, morala, visurile, flair-ul, știința înaltă, savantul, filozoful, ocultistul, dreptul, justiția, înțelepciunea, magistratul, arbitrul; coapsele;

Casa a X-a: Profesiunea, actele, situația, întreprinderile, afacerile, patronul, directorul, regele, onorul, titlul, puterea, politica, autoritatea, creditul, celebritatea, lucrurile furate; genunchii și articulațiile; Mame.

Casa a XI-a: Prietenii, tovarășii, reuniunile de club, predilecțiile, dorințele, proiectele, încrederea, fidelita-

tea, speranța, popularitatea, ministrul, parlamentarul; pulpa și glesna;

Casa a XII-a: dușmanii ascunși, invidioșii, vrăjitorii, criminalii, melancolicii, conspiratorii, geloșii, spitalele, azilele, pușcăriile, laboratoriile, institutele de corecție, maternitățile, bolile cronice, singurătatea, exilul, vițiul, truzile, greutățile, cumpenele, indemnizațiile, deficitelile, căderile din situații sociale, sabotajul, paraziții, sadicii, marile patrupeze, animalele feroce, grajdurile; degetele dela picioare.

Lectura horoscopului va fi, așa dar, în funcție de:

1) situația diferitelor semne zodiacale în Casele Cerului;

2) situația diferitelor planete în semne zodiacale;

3) situația diferitelor planete în Casele Cerului;

4) aspectele schimbate — de planete — între ele și aspectele acestor planete asupra Ascendentului sau Mijlocului Cerului;

5) studiul determinațiilor, după Morin Villefranche.

ARMAND CONSTANTINESCU

Rugăciune

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cerescule Părinte,
Puternice și mare,
Ascultă-mi rugămintea,
Ai milă și îndurare !

Privirea Ți-o pogoară
Asupra țării mele,
Ca pururi să 'nflorească
Sub mântie de stele !

Bărbații toți să crească
Pădure de stejari,
Ca vatra s'o păzească
Cu brațele lor tari !

Femeile să fie
Îrmoase și cinstite,
Ca zilele să curgă,
Să cânte fericite !

Și mulți să fie pruncii
Și masa — pururi masă,
Ca inima să bată
Când ne'nturnăm acasă !

Înalt să fie cerul
Și câmpul — rod bogat,
Ca gândul să 'ngenunche
Când toaca toacă 'n sat !

Și arborii să fie
Îmbălsămați de floare,
Ca 'ntreaga noastră viață
Să fie-o sărbătoare !

Cerescule Părinte,
Cu ultimul suspin
Te chem din depărtare,
Fii lăudat ! Amin !

AL. T. STAMADIAD

*Revista noastră se luptă cu greutate
de neînvins : vă rugăm trimiteți
abonamentul !*

C. E. C.

Cele trei litere puse în fruntea acestui articol ne arată instituția de mare însemnătate și de un rol covârșitor în viața noastră economică.

Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale este menită să refacă finanțele individului, familiei și țării; să adune micile economii ale acelor cari neavând resurse mari, doresc să-și aibă asigurat rodul muncii lor.

Pentru asigurarea depunerilor Statul garantează.

Nici furturi, nici cataclisme, nici războaie nu micșorează această siguranță.

Libretul furat, ars, dus de puhoi, vine înlocuit și banii sunt întotdeauna la îndemâna depunătorului.

Iacă de ce insistăm noi pentru o instituție care oferă garanții ca nici o altă instituție.

Casa de Economii și Cecuri Poștale nu este o instituție pe acțiuni și cu acționari. Ea este o instituție de utilitate publică unde acționarii sunt deponenți — dacă putem zice așa.

Ea nu este o instituție bancară. Nu face decât să asigure deponentului în orice împrejurare o posibilitate de a-și putea reface finanțele în caz de încercare grea.

Statul nu numai că garantează depunerile, dar până la suma de 300 mii lei, nu se pot face nici proprii.

Un alt favor pentru C. E. C. este că banii se pot depune și ridica ori unde în țară, la toate oficiile poștale.

Muncitorii, funcționarii publici sau privați care des sunt mutați, având depuși bani la C. E. C. pot călători liniștiți fără să fie expuși la furturi, la pierderi. Libretul le garantează tuturor sumele pe care le pot ridica ori când și ori unde ar fi mutați sau plasați.

Ziarele, revistele, publicațiile toate, ar avea o datorie patriotică să răspândească în cercuri cât mai largi cunoștința Casei de Economii și să îndemne pe toți să se folosi de serviciile C. E. C.-ului.

Dacă le este la suflet, la inimă, bunăstrea și propășirea economică a familiei, a țării, nu se pot sustrage dela această elementară datorie!

Noi vom continua a răspândi în cercuri cât mai largi cunoașterea Casei de Economii și Cecuri Poștale, pe scurt C. E. C., și vom arăta ce s'a făcut la noi și ce s'a făcut în alte țări pentru organizarea acestor Case de Economii, precum vom răspândi și propaga și ideile pe care C. E. C.-ul le vrea răspândite în toată țara și însușite de toți fiii neamului, spre binele lor și al țării.

RESIȚA

Cel mai mare centru metalurgic din țară.

Desvoltarea mare, ca toate întreprinderile de orice natură, a avut-o după unirea dela 1918.

Când te dai jos din tren, rămâi însă surprins văzând stația C. F. R., local asemănător gheretelor cari se ridică la stațiile S. T. B.-ului din București.

Iar în oraș, străzile până la centru nu sunt prea prietenoase; vara praf, iarna noroi. Când ai sosit în centru nu ai impresia că ai fi într'un oraș românesc. Nimic nu arată că aici ar fi un centru de muncă, de organizare românească. Te simți străin. Românii sunt așezați la periferii.

Până sosești în cartierele românilor, treci prin fața unor clădiri la care a contribuit statul român cu multe milioane, dar a lăsat conducerea în mâini străine de neam și interesele românești.

Când în anul 1936 am fost trimis de Casa Națională de Economii să țin conferințe și să organizez economiile muncitorești, din partea conducătorilor întreprinderii am fost primit cu deferență. În oraș, la fabrică, erau circa 200 de muncitori români care nu voiau să se afilieze internaționalei. Aceștia, sub conducerea unui

învățător tânăr, s'au organizat într'o societate. care m'a invitat să le țin și lor o conferință.

Sediul lor era modest, pe panta unui deal, la marginea orașului. Am rămas adânc impresionat.

Muncitorii români au primit ideile propovăduite de mine, dar ei au fost contrariați de colegii lor de alt neam.

Conducătorul muncitorilor internaționali, întotdeauna un jidan, nu admite ca muncitorul să aibă un capital cât de mic, căci acesta, devenit independent, nu mai poate fi îmbătat cu principiile comuniste.

Organizarea românească a dispărut. Ideile propovăduite și primite au trebuit abandonate.

Câșmele s'au înmulți, în timp ce salariile muncitorilor s'au mărit, iar idea de a aduna bani albi pentru zile negre a fost alungată.

Eu cred că în acest oraș nu toți vor fi negri la suflet. Depărtată să fie funinginea și va apărea sufletul curat, al muncitorului român, apt pentru crutare, nu pentru destrăbălare și risipă.

Această aptitudine trebuie îndrumată și ocrotită.

Dr. I. LUCACIU

C r o n i c ă

Evenimente

ANIVERSAREA FASCISTĂ

La 21 Aprilie, Sora noastră mai mare, Italia, a serbat aniversarea nașterii Romei. Sărbătoarea aceasta națională a Italiei trebuie să fie deopotrivă și sărbătoarea noastră națională. Noi am susținut totdeauna acest lucru și am propus luarea de măsuri oficiale în acest sens. Roma aparține nu numai Italiei, ci tuturor popoarelor cari își trag obârșia din geniul ei. Noi vom fi de origine traci, daci, geți; tot ce vrem. — Nu este însă mai puțin adevărat că a fost în Dacia o puternică colonizare romană, că am adoptat limba Romei și ne-am născut din geniul ei. Toate popoarele latine pot fi din punctul de vedere etnic de origini diferite, din punct de vedere spiritual ele însă constituiesc una și aceeași pastă indivizibilă. Dacă până acum ele au putut trăi izolate constituind unități aparte, astăzi se impune unificarea lor cu o necesitate de neînlăturat. În fața blocurilor dela nord și răsărit, blocul latin nu mai poate întârzia. E o chestiune de viață și ne moarte.

Serbarea nașterii Romei e o serbare comună pentru toți fiii ei. Urăm: *glorie Italiei; glorie, Romei, eterna.*

SĂRBĂTOAREA SPANIOLĂ.

La 2 Mai a fost serbarea eliberării poporului spaniol. Nici serbarea aceasta nu poate fi străină de sufletul nostru. E serbarea națională a unui popor frate cu care va trebui să facem în viitor o unitate spirituală indisolubilă. Cu toată depărtarea care ne desparte de Spania, nu trebuie să uităm că această depărtare va trebui să fie acoperită, pentru a face loc unei fecunde și frățești colaborări.

Noi salutăm din toată inima poporul frate spaniol, Patria spaniolă și pe Conducătorul ei și le urăm un strălucit și glorios viitor.

COMEMORĂRILE ION BRĂTIANU — OCTAVIAN GOGA

Popoarele cari au cultul înaintașilor nu pot să moară. Cultul morților e un semn revelator de vitalitate și solidaritate între generații. Viitorul se făurește prin trecut. Trecutul trăește în noi și prin noi deapănă firul viitorului.

Ion Brătianu și Octavian Goga întruchipează două epoci de mari frământări și mari prefaceri. Comemorarea lor însemnează reînarmarea noastră pentru marile înfăptuiri ce ne așteaptă.

«România Eroică» se asociază la această comemorare

și-și exprimă pe această cale sentimentele ei de venerație față de marii dispăruți.

SOLEMNITATEA DELA SCALA

La 1 Mai, serbarea muncii, s'au inaugurat la «Scala» reprezentațiile cinematografice pentru muncitori, cu concursul organelor de propagandă germane și sub auspiciile Ministerului Muncii. Din ce în ce se înmulțesc dovezile că oficialitatea își întoace privirile spre ogorul muncii și spre aceia cari oficiază în templul creațiunii naționale. Este dovada nașterii lumii celei noi care bate la porțile vieții, în care nu va mai fi loc pentru paraziți și exploatare, ci numai pentru sacerdoții muncii naționale. Nădăjduim că directiva aceasta de îndrumare și salvare a sufletului muncitorimei noastre își va produce cât de curând roade bogate, pentru a vedea cu un moment mai de vreme transformându-se fața țării.

Nădăjduim deasemenea că vom vedea apărând pe arena cinematografele noastre și marea operă *Dopolavoro* a Duceului Mussolini, cu atât de bogate roade în Italia fascistă.

O AMINTIRE SEMNIFICATIVĂ

TIMPUL în Nr. său, 1423, din 26 Aprilie 1941, în articolul editorial «Cămara Paștilor», iscălit de Păr. Arhimandrit Scriban, scrie următoarele cuvinte la adresa scriitorului acestor rânduri.

«De când am frământat și eu lumea, o singură dată mi s'a întâmplat să vie cineva la mine, care să mă roage, în preajma Paștelui, să-i dau îndrumări ce ar putea ceti la această vreme. Ini mărturisesc că pentru așa vreme simte nevoia să cetească ceva de cuprins sufletească.

«Acesta era d. Colfescu-Delaturda, pe atunci avocat în București (era înaintea marelui război al popoarelor), iar mai târziu ajuns judecător peste munți, la Curtea de Apel din Cluj și cunoscut apoi prin felurite scrieri de care s'a vorbit și scris pe atunci, precum *Viața morală a popoarelor și războiul european*. Era bărbat cu simțite frământări sufletești și de aceia n'a putut trece nici pe lângă vremea de mare avânt sufletească a Paștelui fără să caute hrana sufletească».

E o amintire de tinerețe. Intrevederea de atunci are o adâncă semnificație, care se cere a fi relevată în lumina necesităților timpului de față. După ce pe băncile universității am studiat filosofia cu multă asiduitate, în speranța găsirii unui echilibru și unei directive de viață m'am simțit dezorientat și cu un mare gol în suflet. Pentru prima oară atunci m'am întors spre cele religioase.

Am simțit nevoia de a mă pune în contact cu creștinismul genuin. Imi trebuia operele originale ale Sf. părinți. Păr. Arhimandrit Scriban mi-a dat îndrumările necesare. Din izvoarele ce mi-au fost puse la dispoziție, am putut găsi *calea, adevărul și viața*, pe cari nu le-am putut afla în știința și filosofia laică. Aceasta a influențat întreaga mea viață și a dat tuturor scrierilor mele și întregii activități ce am desfășurat ulterior o savoare de creștinism și de spiritualitate transcendentă care a făcut farmecul vieții mele și unica consolare.

Aceasta e importanța întrevederii pe care o amintește Păr. Arhimandrit Scriban. A fost o schimbare de busolă care a decis de întreaga mea existență. Păr. Scriban se plânge că nu a mai avut alt caz. Se poate însă consola constatând că astăzi tot statul român și întreaga națiune au ajuns la răscrucea în care mă găseam eu pela 1907, când, după câte îmi ajută memoria, a avut loc întrevedere. Dacă noi ca indivizi mai rătăcim în haos, românismul ca colectivitate a ajuns să-și dea seama că salvarea și viitorul lui stă mai presus de toate în învățăturile Mântuitorului, că numai de acolo putem să ne înarmăm cu spiritualitatea pură care să ne dea omul cel nou pentru statul cel nou: *Calea. Adevărul și Viața*.

Acesta și numai acesta e sensul renașterii naționale la care asistăm. *Intregul organism de stat e astăzi la răscrucea la care mă găseam eu ca individ, cu treizeci și mai bine de ani în urmă.*

I. C. D.

Cărți

CARLO DELCROIX. — *Il Nostro Contributo Alla Vittoria Degli Alleati*. — Vallecchi editore Firenze. Războaiele prin natura lor aduc după ele mari transformări în viața popoarelor. Războiul dela 1914—1918 a dat rezultatele pe cari le cunoaștem, în ce privește configurația statelor europene, în urma contribuției la victoria comună a fiecărui participant. Cartea d-lui Delcroix este de două ori interesantă pentru noi: pune la punct contribuția Italiei la victoria aliaților dela 1918 și ne dă o pildă vie de ceea ce ar trebui noi înșine să facem cu privire la participarea noastră la același mare război. Autorul ne spune în prefață: «Studiul a fost publicat în *Corriere della Sera* și vastul interes ce a suscitat în toată țara mi-a dat un simțământ de bucurie și de amărăciune în același timp: de bucurie, pentru că odată mai mult a eșit la iveală că timpul, departe de a diminua, a augmentat în popor dorința de a-și aduce aminte și de a studia faptele războiului nostru; de amărăciune, pentru că s'a văzut cât de mare este încă ignoranța cu privire la istoria noastră recentă, dacă înșiși aceia cari a trebui să o cunoască, află acum ca pe o noutate, evenimentele cele mai importante și salută ca pe niște descoperiri, concluziunile cele mai evidente».

Cartea trebuie citită pentru a cunoaște contribuția decisivă pe care Italia a adus-o în marele război și pentru ca să ne servească drept pildă și nouă, spre a ne scoate din pasivitatea în care trăim cu privire la propria noastră istorie națională.

AMEDEO TOSTI. — *L'effort Economique et Financier de l'Italie pendant la Guerre Mondiale 1915—1918*, Éditions de l'Economia nazionale-Rome. — Are aceeași importanță instructivă pentru noi, ca și cartea d-lui Delcroix, punctul de vedere al d-lui Tosti se rezumă în următoarele precizări: Sforțarea Economică, Pierderile în vieți omenești, Economia Agrară, Desechilibrul balanței comerciale; Schimburile, Transporturile Terestre și Maritime. Și la urmă concluzia foarte semnificativă:

«Pe când Italia a pierdut mai mult de 50% din flota sa totală, contra 42,8 pierdută de Anglia, și 39,44 pierdută de Franța; Anglia a primit, în momentul împărțirii între aliați a flotei comerciale germane cu titlul de reparațiuni, un tonaj global de 1.971.735 tone, Franța a primit 490.922 tone, și Italia... 51.047 tone».

SIMION MEHEDINȚI. — *Ce este Transilvania?* — *Imprimeria Națională, București 1940*. — Savantul nostru profesor academician, pe 88 pag. format mare, cu hărți în text ne dă o broșură de acută actualitate. Iată tabla de materii: Ce este Transilvania? Transilvania este centrul orografic al pământului românesc, Transilvania este centrul regiunii cu primat Dacic. Transilvania este centrul sistemului Hidrografic al României. Transilvania este centrul etnografic atropogeografic, istoric și economic al poporului Român. Apoi o serie de fapte: fapte etnografice, fapte atropologice, fapte preistorice, fapte linguistice, fapte istorice, fapte economice. Și concluzia: Transilvania este sâmburele statului român și bastionul Europei în fața Asiei.

Bogăția informațiilor, conținutul documentar și expunerea clară și impresionantă cer și impun citirea ei oricărui bun român.

DOCENT Dr. AUREL VOINA. — *Reforma învățământului și Biologia Națiunii, Tip. Cugetarea — Georgescu Delafras*. — E o broșură de acută actualitate. Prin publicarea ei, D. Dr. Aurel Voina aduce o aleasă contribuție științifică la făurirea statului nou pentru omul nou. Cele 38 de pagini format mare se citesc cu mare interes și mai ales cu mare folos, având în vedere că întreg organismul statului trebuie transformat în raport cu noile concepții și că învățământul public deține în mână soarta națiunii. Subliniem concluzia:

«In fine, terminând nădăjduim că transformările radicale, prin cari trece națiunea, vor înăuntri profund și sistemele de învățământ. Sunt reforme cari se impun categoric.

Reviste

«Macedonia», organ de doctrină naționalistă în serviciul aromânilor, anul XV Nr. 93 din 1 Mai ne aduce un bogat material în legătură cu cauza aromânilor. Niciodată această inimoasă publicație nu a avut o mai mare importanță ca în momentele epocale prin cari trecem. Constatăm cu bucurie că «Macedonia» e la înălțimea chemării sale. Relevăm editorialul: Ne Chiamă Pământul; Numărul Românilor din Macedonia, de D. N. P. Vaidomir, România Mică Aromânească, documente din trecut, de Iaroslav Muller; Toponimia Tracă din Macedonia, de N. Popescu, etc.

«România Eroică» a avut ocazia în numeroase rânduri să se ocupe de românii de peste Dunăre. Directorul nostru a cercetat ținuturile din Cadrilater colonizate cu macedoneni și s'a ocupat în deaproape de soarta lor. Macedonenii sunt pentru totalitatea românismului o comoară neprețuită care trebuie cu orice preț salvată. Românismul nu se poate concepe fără macedoneni, după cum nu se poate concepe fără transilvăneni și basarabeni. Macedonenii au fost însă până în prezent și în decursul veacurilor energiile vii cu cari s'au alimentat popoarele înconjurătoare, un rezervor nesecat de valori risipite în cele patru vânturi. E momentul ca această risipă dezastruoasă să înceteze, ca aceste elemente, poate cele mai bine înzestrate de pe tot cuprinsul teritoriilor ocupate de români și de popoarele intruse, să fie păstrate pentru noi și numai pentru noi și puse în serviciul înaltelor comandamente naționale românești.

A sosit momentul ca «Macedonia», Soc. Macedo-română și tot ce simte și gândește românește să se mobilizeze pentru marea cauză a românilor de peste frontieră. Armate de propagandă trebuiesc trimise pretutindeni. Cei ce au fost pierduți să revie la matcă. Celor șovăitori să li se dea curaj. Un reviriment general trebuie să se producă pretutindeni.

E momentul suprem.

Nu credem că Conducătorul statului să nu fie pătruns de acest mare imperativ național, căci e știut că o intensă propagandă trebuie să preceadă orice mare înfăptuire. Macedonenii cari posed limbile balcanice trebuiesc organizați pentru a-și reclama singuri drepturile și a-și găsi mântuirea. Iar aliații noștri trebuiesc lămurii cu privire la marea cauză a românismului, de dreapta rezolvare a căreia depinde liniștea, civilizația și cultura în aceste părți ale Europei.

Felicităm societatea și ziarul Macedonia pentru curajul și abnegația cu cari țin sus stindardul românilor transdunăreni, speranța și viitorul unei strălucite performanțe românești. Avem nădejdea că cei ce dețin în mâinile lor puternice conducerea statului vor interveni și vor da tot concursul luptătorilor.

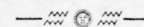
VIATA BASARABIEI an. X nr. 4, Aprilie 1941, sub direcția D-lui Pan Halipa, refugiată din Basarabia, ne aduce aerul provinciei noastre de peste Prut. D. Pan Halipa ne vorbește despre Basarabia noastră, evocându-i trecutul apropiat. D. Dragomir Petrescu publică un fragment de roman, «Evacuarea unei Inimi»; D. Gr. Rugescu publică o frumoasă nuvelă «Cel dintâi Sărut». Despre Romanitatea districtului Hotin în decursul Istoriei, ne scrie D. Pavel Codița. Recenzii; Cronică bogată. Poezia e reprezentată prin D-nii Sergiu Matei Nica, Octav Sargețiu, Alexandru Lungu, Anton Luțcan, Pavel Codița, Pan Halipa, etc. — Oameni, Opere, Reviste.

ROMÂNIA VIITOARE, e un organ nou de luptă națională ce apare la București, sub direcția D-lui Dr. Titu Cureleanu și având ca prim redactor pe D. Prof. N. N. Cru. Din N-rele apărute, constatăm că «România Viitoare» își merită numele.

Relevăm din Nr. 6, ultimul care ne-a parvenit. articolele: Mai presus de toate Hotarele, al D-lui N. N. Crețu și Despotismul Democratic, al D-lui G. Belea, precum și articolul de Note, însemnări și documente din 1922—1927, «Sbuciumul unei generații, Inceputurile mișcării studentești», al D-lui C. M. Râpeanu, în care vedem un rol anumit în ideologia animatoare a noului ziar.

Cu aceste note sumare, urăm viață lungă și spor la muncă tânărului confrate și așteptăm ca nouile energii ce se pun în linie de luptă să ne întărească pe toți în lupta grea ce ne așteaptă.

BULETINUL UNIUNEI BAROURILOR, organ oficial al Corpului Avocaților din România, sub conducerea D-lui avocat Henri George Meitani ne sosește pentru prima oară la redacție cu n-rile 7—10, Sept.-Dec. 1940 și 1—3, Ian.-Martie 1941. Constatăm că, pe lângă materialul de specialitate, această publicație este pătrunsă de spiritul cel nou, destinat a forma Omul nou pentru Statul nou. Este semnificativ că în ambele exemplare ce ne-au parvenit ni se vorbește de «avocatul epocii noastre» de D. Ranetescu, în exemplarul din Decembrie și de «îndatorirea barourilor de a asista și îndruma tineretul breslei» de Dl. George Meitani, în exemplarul din Martie 1941.

Este un început. Buletinul Uniunii Barourilor este un organ oficial. Ne așteptăm ca conducătorii lui să pue cu curaj pe tapet chestiunea transformării radicale a organizării corpului de avocați, pentru a face din acest corp unul din organele principale de înfăptuire a Statului celui Nou, prin Omul născut a doua oară în Patria și Neamul său.

Reviste

DRUM NOU, al D-lui Prof. Gr. Forțu ne-a obișnuit cu articole scurte, adecvate momentului și pline de semnificație, iscălite de D-sa. Reproducem din editorialul N-rului 15, din 4 Mai, următoarele pasagii din «Dumurile Păcii noastre»:

«Blăstemul orbirii noastre, care ne-a purtat mereu printre prăpăstii, noi îl credem ajuns la sfârșit și vedem că Dumnezeu a trimis unde trebuie gândul bun.

«Așa, delegațiile tineretului doritor de alte orizonturi s'au întâlnit cu amnistia Conducătorului stăpânit de toate grijile Patriei. *Rezoluția*, care pleacă acum dela conducerea acestui tineret, înțelege să asigure pe Conducătorul Statului, de toată lepădarea ei, de tot ce a fost rătăcire și oroare comunistă ca și de tot ceea ce nu ar avea ca țel unic binele și onoarea țării...

«Dela a tot știutoarea situație a Conducătorului, dela învățămintele cumplitelor lunecări ale tineretului bine intenționat, dar rău condus, și dela patriotismul tuturor țara poate aștepta liniștea în care să-și lege rănila, toate rănile.

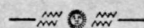
«Iertarea a tot ce mai poate folosi, înfierarea a tot ceea ce ne-ar fi putut pierde, și chemarea întregului tineret sub aceeași conducere a armatei și Statului, — iată ceea ce poate și trebuie să mobilizeze întregul suflet românesc».

TIMPUL TRANSILVANIEI apare la Arad în condițiuni excelente. Ne-au sosit Nr. 81—82 din 23 Martie 1941. Din colecția ce posedăm din numerile trecute, rezultă că acest ziar e unul dintre cele mai bune din provincie; că energiile tinere susținătoare de neam sunt la locul de comandă în această parte de țară.

Relevăm din numărul ce ne stă înaintea articolul editorial al D-lui primredactor, Dr. Ion I. Pogana.

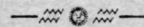
LUCEAFĂRUL LITERAR, sub conducerea D-lui N. Graur, Nr. 14, număr de Paști, este închinat acestei înălțătoare serbări cu articole de înălțare și reculegere creștină.

GLASUL TINERETULUI, anul I Nr. 7, Aprilie 1941, organ de propagandă al «Editurei Noastre» din București pentru Ardeal, sub aceeași direcție a D-lui Nicolae Graur, ne aduce între altele «Moment Pios», o inspirată poezie a directorului revistei.

FAPTA, dela Călărași, organul D-lui Nicolae Ion, ne sosește cu Nr. 82—83, 14 Aprilie, având un bogat material închinat Sfintelor sărbători de Paști.

PRIETENIA LITERARĂ, an. II, Nr. 6 din 15 Martie 1941, ne aduce, între altele, Epigrame de Nellu Cristescu și «Diana», de Emil Gavriliu. Reproducem epigrama, pe care o găsim plină de miez:

«La început a fost cuvântul» —
Scriptura spune — și de-accea,
Eu cred că la'nceput, pământul
Il popula numai femea...»

REDAȚIONALE.

N-rul revistei noastre pe Aprilie a trebuit să apară cu întârziere, din cauze de forță majoră pe cari cititorii și abonații noștri sunt rugați să le aibă în vedere.

COOPERATIVA PERSONALULUI

S. T. B.

Soseaua Ștefan cel Mare, 166

BUCUREȘTI

Telefon 2.07.85

Băcănie, vinuri, licheururi etc.

Bogat asortiment de
articole de gospodărie.

Prețuri cari desfid orice concurență

BCU Cluj Central University Library Cluj

CUIBUL NOSTRU

MAGAZIN DE GALANTERIE

ION MEDIANU

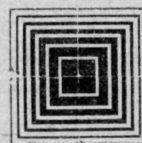
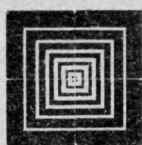
București — Strada Lipscani, 41 — Telefon 4.55.03

LINGERIE

CIORAPI

MĂNUȘI

GENTİ

CALITĂȚI SUPERIOARE — PREȚURI FIXE